

FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT

L.A. GEELHOED

föredraget den 12 september 2006 ¹

Innehåll

I — Inledning	I - 736
II — Det ifrågasatta beslutet	I - 737
III — Förfarandet vid förstainstansrätten och den överklagade domen	I - 740
IV — Förfarandet vid domstolen	I - 740
V — Sumitomos överklagande	I - 741
A — Överklagandets räckvidd	I - 741
B — Den första grunden: Brott mot gemenskapsrätten vid fastställandet av en överträdelse av artikel 81.1 EG vad gäller projekttransportör	I - 743
1. Förstainstansrättens resonemang	I - 743
2. Klagandenas argument	I - 747
a) Bechers uttalanden	I - 747
b) Gruber+Weber-punkten	I - 749
c) Vallourecs uttalanden	I - 749

¹ — Originalspråk: nederländska.

3. Kommissionens motargument	I - 751
a) Inledande synpunkter	I - 751
b) Argumenten vad avser Bechers uttalande	I - 751
c) Argumenten om omvänd bevisbörda: Gruber+Weber-punkten	I - 753
d) Argumenten beträffande Verlucas uttalanden	I - 753
4. Bedömning	I - 757
a) Inledande synpunkter	I - 757
b) Verlucas uttalanden	I - 759
c) Bechers uttalanden	I - 762
d) Gruber+Weber-punkten	I - 764
C — Den andra grunden: Det orimligt långvariga förfarandet	I - 765
1. Klagandens argument	I - 765
2. Kommissionens argument	I - 766
3. Bedömning	I - 767
VI — Överklagandet från Nippon Steel	I - 771
A — Den första grunden: Förstainstansrätten har gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning genom att ställa felaktiga krav på bevisning, eftersom klaganden har visat att kommissionens påstående är oförenligt med klagandens kommersiella intressen och därför irrationellt	I - 771
1. De relevanta delarna av den överklagade domen	I - 771
2. Klagandens argument	I - 772
3. Kommissionens argument	I - 773
4. Bedömning	I - 775
	I - 735

B — Den andra grunden: Förstainstansrätten har gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning genom att ställa felaktiga krav på bevisning, eftersom bevishandlingarna är tvetydiga, och klaganden har gett en rimlig förklaring till förfarandet i fråga	I - 779
C — Den tredje grunden: Förstainstansrätten har gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning genom att ställa felaktiga krav på bevisning med avseende på i vilken omfattning det är nödvändigt att styrka de omtvistade uttalanden som är kommissionens huvudsakliga bevisning, vilka är orimliga, mycket tvetydiga och motsägs av annan bevisning	I - 779
D — Den fjärde grunden: Förstainstansrätten har gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning genom att ange motstridiga och icke ändamålsenliga skäl för slutsatsen att Bechers uttalande av den 21 april 1997 styrker de uttalanden som gjorts av Verluca, med avseende på det påstådda åsidosättandet vad gäller projektransportrör	I - 780
1. Klagandens argument	I - 780
2. Kommissionens argument	I - 780
3. Bedömning	I - 781
VII — Kostnaderna	I - 783
VIII — Förslag till avgörande	I - 783

I — Inledning

kommissionen, vad avser de delar av denna dom som rör klagandena.²

1. Föremålet för förevarande mål är överklagandet från Sumitomo Metal Industries Ltd (nedan kallat Sumitomo) och Nippon Steel Corp. (nedan kallat Nippon Steel) av den dom som Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt (nedan kallad förstainstansrätten) meddelade den 8 juli 2004 i de förenade målen T-67/00, T-68/00, T-71/00 och T-78/00, JFE Engineering Corp. m.fl. mot

2. I den överklagade domen satte förstainstansrätten ned de böter som klagandena ålades att betala i kommissionens beslut

² — Dom av den 8 juli 2004 i de förenade målen T-67/00, T-68/00, T-71/00 och T-78/00, JFE Engineering Corp. m.fl. (REG 2004, s. II-2501).

2003/382/EG av den 8 december 1999 om ett förfarande enligt artikel 81 i EG-fördraget (Ärende IV/E-1/35.860-B — Sömlösa stålrör)³ (nedan kallat beslutet) och avslag dessutom yrkandet att detta beslut skulle ogiltigförklaras.

II — Det ifrågasatta beslutet

3. Kommissionens beslut riktades till åtta producenter av sömlösa stålrör. Av dessa åtta företag var fyra europeiska företag (nedan kallade de europeiska tillverkarna), nämligen MannesmannröhrenWerke AG (nedan kallat Mannesmann), Vallourec SA (nedan kallat Vallourec), Corus UK Ltd (tidigare British Steel, nedan kallat Corus) och Dalmine SpA (nedan kallat Dalmine). De fyra övriga företag som beslutet riktades till var japanska företag (nedan kallade de japanska tillverkarna), nämligen NKK Corp., Nippon Steel, Kawasaki Steel Corp. och Sumitomo.

4. Sömlösa rör av kolstål används inom olje- och gasindustrin. De kan indelas i två produktkategorier.

5. Den första av dessa kategorier utgörs av rör för oljeborrning, i allmänhet betecknade Oil Country Tubular Goods eller OCTG. Sådana rör säljs ogängade (släta rör) eller gängade. Gängning är avsedd att möjliggöra sammansättning av OCTG-rör och kan göras i enlighet med den standard som anges av American Petroleum Institute (API) (rör som gängats i enlighet med denna metod kallas nedan OCTG-standardrör) eller i enlighet med särskilda tekniker som i allmänhet är patenterade. I det sistnämnda fallet talas om gängning eller i förekommande fall om gängskarvar av högsta kvalitet eller av premiumtyp (rör som gängats i enlighet med denna metod kallas nedan OCTG-premiumrör).

6. Den andra av dessa produktkategorier utgörs av sömlösa rör av kolstål för transport av olja och gas (pipelines). Bland dessa finns dels rör som är tillverkade i enlighet med standardnormer, dels rör som är måttbeställda för genomförande av särskilda projekt (nedan kallade projekttransportrör).

7. I november 1994 beslutade kommissionen att undersöka huruvida det förelåg ett konkurrensbegränsande förfarande avseende kolstålrör som används inom oljeindustrin. I december 1994 genomförde kommissionen undersökningar hos olika tillverkare, däri-

3 — EGT L 140, s. 1.

bland Sumitomo. I september 1996 genomförde kommissionen kompletterande undersökningar hos Vallourec, Dalmine och Mannesmann.

Med anledning av en undersökning hos Vallourec den 17 september 1996 gjorde Verluca, ordförande för Vallourec Oil & Gas, ett uttalande (nedan kallat Verlucas uttalande) som till stor del låg till grund för kommissionens beslut.

Vid undersökningen hos Mannesmann besvarade detta företags verkställande direktör, Becher, ett antal frågor som kommissionen hade ställt till honom (nedan kallat Bechers svar). Även dessa svar ligger uttryckligen till grund för beslutet.

8. Enligt beslutet hade de åtta företag som det riktades till slutit ett avtal bland annat om att de skulle hålla sig utanför varandras hemmamarknader (punkterna 62–67 i det ifrågasatta beslutet). Enligt avtalet skulle varje företag avstå från att sälja OCTG-standardrör och projekttransportrör på en annan avtalsparts nationella marknad. Avtalet slöts i samband med den så kallade Europa–Japan-klubben. Principen att hemmamarknaderna skulle skyddas angavs

genom uttrycket grundregler (fundamentals). Kommissionen gjorde gällande att dessa grundregler verkligen iakttagits och att avtalet därigenom haft konkurrensbegränsande inverkan på den gemensamma marknaden.

9. Avtalet vilade på tre pelare: För det första de grundregler beträffande ömsesidig respekt för hemmamarknaderna som utgör den överträdelse som fastställdes i artikel 1 i beslutet, för det andra fastställandet av uppdragspriser och minimipriser för de "särskilda marknaderna" och för det tredje uppdelningen av marknaderna i resten av världen, med undantag för Kanada och Amerikas förenta stater, i enlighet med fördelningstal (sharing keys) (punkt 61 i beslutet).

10. Kommissionen grundar sina slutsatser om förekomsten av grundregler på en rad av de i punkterna 62–67 i beslutet uppräknade skriftliga handlingarna samt på tabellen i punkt 68. Enligt kommissionen framgår det av denna tabell att den nationella tillverkarens andel av de utförda leveranserna av OCTG- och transportrör i Japan och på var och en av de fyra gemenskapstillverkarnas nationella marknader var mycket hög. Kommissionen anser att detta tyder på att skyddet för hemmamarknaderna i sin helhet verkligen respekterades av avtalsparterna. Kom-

missionens bevisning vad avser de två övriga pelarna i avtalet anfördes i punkterna 70–77 i beslutet.

11. Enligt kommissionen (punkterna 59 och 60 i beslutet) sammanträdde Europa-Japanklubben ungefär två gånger per år från år 1977 till år 1994.

12. Kommissionen ansåg emellertid att det först från och med år 1990 handlade om en överträdelse, eftersom det åren 1977–1990 fanns ett avtal mellan gemenskapen och Japan om frivillig exportbegränsning (punkt 108 i beslutet). Enligt kommissionen upphörde överträdelsen år 1995 (punkterna 96 och 97 i beslutet).

13. Beslutet har, såvitt är av betydelse för ifrågavarande överklagande, följande lydelse:

”Artikel 1

1. ... Sumitomo Metal Industries Limited [och] Nippon Steel Corporation ... har brutit

mot bestämmelserna i artikel 81.1 i EG-fördraget genom att på det sätt och i den utsträckning som anges i beslutsmotiveringen ingå en överenskommelse som bland annat innebär att respektive företags nationella marknad skyddas i fråga om sömlösa OCTG-rör med gängskarvar av standardtyp och sömlösa kundanpassade rör.

2. ... Sumitomo Metal Industries Limited [och] Nippon Steel Corporation ... har brutit mot fördraget från 1990 till 1995. ...

...

Artikel 4

Följande böter utdöms för de företag som nämns i artikel 1 med anledning av den överträdelse som konstateras där:

...

5. Sumitomo Metal Industries Limited 13 500 000 euro trädelsen inleddes den 1 januari 1991 och pågick till den 30 juni 1994,

6. Nippon Steel Corporation 13 500 000 euro — fastställt det bötesbelopp som åläggs de båda klagandena till 10 935 000 euro vardera,

...”

— i övrigt ogillat talan, och

III — Förfarandet vid förstainstansrätten och den överklagade domen

— beslutat att vardera parten skall bära sin rättegångskostnad.

14. Genom sju ansökningar som inkom till förstainstansrättens kansli mellan den 28 februari och den 3 april 2000 väckte sju av de åtta bötfällda företagen, däribland Sumitomo och Nippon Steel, talan mot beslutet. Samtliga yrkade att förstainstansrätten skulle ogiltigförklara beslutet, helt eller delvis, och ogiltigförklara de böter som påförts klagandena eller i andra hand, för det fall det ifrågasatta beslutet helt eller delvis upprätthölls, nedsätta det bötesbelopp som påförts klaganden.

IV — Förfarandet vid domstolen

16. I sitt överklagande har Sumitomo yrkat att domstolen skall

15. I den överklagade domen har förstainstansrätten

— upphäva den överklagade domen, helt eller delvis,

— ogiltigförklarat artikel 1 och 2 i beslutet, till den del det där slås fast att över-

— ogiltigförklara artiklarna 1 och 3–6 i beslutet, helt eller delvis, i den utsträckning de rör Sumitomo,

— i förekommande fall förplikta kommissionen att utge ersättning om minst 1 012 332 euro till Sumitomo för det orimligt långa förfarandet vid förstainstansrätten, och

18. I båda målen har kommissionen yrkat att talan skall ogillas och att klagandena skall ersätta rättegångskostnaderna.

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna i båda instanserna.

19. Genom beslut av förstainstansrättens ordförande av den 15 mars 2005 förenades målen avseende Sumitomos och Nippon Steels överklaganden.

17. I sitt överklagande har Nippon Steel yrkat att domstolen skall

20. Den 8 december 2005 avgav parterna muntliga yttranden.

— upphäva den överklagade domen, och

V — Sumitomos överklagande

— ogiltigförklara kommissionens beslut, i den del som rör Nippon Steel, eller

A — Överklagandets räckvidd

— i andra hand, för det fall att överklagandet endast vinner bifall med avseende på särskilda projekttransportrör, sänka det bötesbelopp som ålagts Nippon Steel med två tredjedelar, samt

21. I sitt överklagande (punkt 2.3) har Sumitomo angett att det, av processekonomiska skäl, stöder sig på samma argument som Nippon Steel har anfört i sitt överklagande. Dessa argument rör såväl OCTG-standardrör som projekttransportrör, medan Sumitomos argument i detta förfarande endast rör de av förstainstansrättens överväganden som ledde till slutsatsen att Sumitomo deltog i en överträdelse av artikel 81.1 EG vad gäller projekttransport-

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna i båda instanserna.

trör. Till detta har Sumitomo fogat en begäran om att de båda överklagandena skall behandlas gemensamt.

att bara ange en grund utan att närmare motivera denna.⁶

22. Jag anser att detta försök från Sumitomo att utvidga överklagandets räckvidd genom att så att säga åka snålskjuts på en annans parts överklagande inte kan godtas.

25. Att i ett överklagande göra en allmän hänvisning till de grunder och rättsliga argument som en annan sökande anför i ett analogt förfarande saknar enligt mig den precision som kravet på exakthet ställer, även om grunderna och de rättsliga argumenten utvecklas i det analoga överklagandet.

23. Enligt artikel 112.1 c i domstolens rättegångsregler skall ett överklagande innehålla uppgifter om de rättsliga grunder som åberopas.

24. I en omfattande och entydig rättspraxis har domstolen slagit fast att de anförda grunderna måste avse förstainstansrättens avgörande⁴ och att det för att grunderna skall kunna tas upp till sakprövning tydligt måste anges på vilket sätt och i vilka punkter i avgörandet som förstainstansrätten har gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning.⁵ Av dessa noggrant angivna villkor följer bland annat att det inte är tillräckligt

26. Även om två eller fler överklaganden innehållsmässigt har många paralleller, så att det skulle gå att förena dem avseende förfarande och dom, är varje sökande, enligt artikel 112 i rättegångsreglerna, skyldig att i sitt överklagande noggrant ange på vilka grunder och med vilka rättsliga argument den ifrågasätter vilka delar av den överklagade domen, samt de slutsatser som enligt klaganden kan dras av detta.⁷

4 — Grunder som i grund och botten riktar sig mot institutionernas handlingar eller försumlighet kan inte tas upp till sakprövning. Att på nytt anförä samma grunder innebär att det är fråga om ett "vanligt" överklagande. Se bland annat dom av den 7 maj 1998 i mål C-401/96 P, Somaco mot kommissionen (REG 1998, s. I-2587), punkt 49, och av den 22 april 1999 i mål C-161/97 P, Kernkraftwerke Lippe-Ems mot kommissionen (REG 1999, s. I-2057), punkterna 76 och 77.

5 — Se bland annat domstolens dom av den 10 december 1998 i mål C-221/97 P, Schröder och Thomann mot kommissionen (REG 1998, s. I-8255), punkterna 35 och 38–42, och av den 9 september 1999 i mål C-257/98 P, Luccioni mot kommissionen (REG 1999, s. I-3251), punkterna 61–62.

6 — Dom av den 8 juli 1999 i mål C-51/92 P, Hercules mot kommissionen (REG 1999, s. I-4235), punkt 113.

7 — Också vid talan i första instans är förstainstansrätten och domstolen restriktiva med att utvidga räckvidden av en talan på grundval av allmänna hänvisningar. Se uttryckligen förstainstansrättens dom av den 20 mars 2002 i mål T-31/99, ABB Asea Brown Boveri mot kommissionen (REG 2002, s. II-1881), punkt 113 och den rättspraxis som där anför, samt de principer som domstolen har sammanfattat i domen av den 14 september 1999 i mål C-310/97 P, kommissionen mot Assidomän Kraft Products AB (REG 1999, s. I-5365), punkterna 52–63. Förstainstansrätten har dessutom nyligen gjort en utförlig tolkning i sin dom av den 14 december 2005 i mål T-209/01, Honeywell International mot kommissionen (REG 2005, s. II-5523), punkterna 53–68.

27. En exakt avgränsning och precisering av överklagandet är ett nödvändigt villkor för en korrekt och adekvat rättsprocess i samband med detta förfarande som uteslutande handlar om prövning av rättsfrågor. Detta krav ligger i synnerhet i motpartens intresse, för vilken det inte får finnas några oklarheter med avseende på de anmärkningar och argument mot vilka den måste försvara sig.

28. Av detta följer att jag anser att Sumitomos talan inte kan tas upp till sakprövning eftersom det i talan anförs samma invändningar och rättsliga argument som Nippon Steel anför i sin talan mot det ifrågasatta beslutet.

B — Den första grunden: Brott mot gemenskapsrätten vid fastställandet av en överträdelse av artikel 81.1 EG vad gäller projekttransportrör

1. Förstainstansrättens resonemang

29. I den överklagade domen prövade förstainstansrätten den första grund som klagandena hade anfört i sin talan i första instans och fann att kommissionen i det ifrågasatta beslutet inte hade bevisat den överträdelse som fastställs i artikel 1 i beslutet.

30. I punkterna 173–188 i den överklagade domen angav förstainstansrätten de kriterier som kommissionen måste uppfylla i sin bevisföring.

31. Därefter prövade förstainstansrätten den andra delen av den första grunden, där det anförts att bevisningen inte hade något bevisvärde och, i andra hand, den första delen av denna grund, att det avtal som påståtts ha förelegat inte var förenligt med den situation som rådde på den brittiska offshore-marknaden och på andra marknader (punkterna 189–337).

32. Förstainstansrätten stödde sig särskilt på Verlucas uttalande av den 17 september 1996, vilket kompletterades genom hans uttalande av den 14 oktober 1996, och genom handlingen "Vérification auprès de Vallourec" (nedan tillsammans kallade Vallourecs uttalanden). Betydelsen av Verlucas uttalanden är så stor eftersom de är den enda bevisning som kan styrka alla aspekter av överträdelsen, framför allt överträdelsens varaktighet och de produkter (det vill säga OCTG-standardrör och projekttransportrör) som avses (punkt 189).

33. I punkterna 205–212 angav förstainstansrätten varför Verlucas uttalanden är trovärdiga och varför de därmed har ett synnerligen högt bevisvärde.

34. I punkterna 219–221 avslutade förstainstansrätten denna del av sin prövning på följande sätt:

”219. Förstainstansrätten erinrar i övrigt om att enligt förstainstansrättens rättspraxis kan ett uttalande från ett företag som misstänks ha deltagit i en kartell och som bestritts av flera andra misstänkta företag inte anses utgöra tillräcklig bevisning för att de sistnämnda gjort sig skyldiga till överträdelsen om detta inte stöds av annan bevisning ... . Trots att Verlucas uttalanden är trovärdiga drar förstainstansrätten därför slutsatsen att de måste stödjas genom annan bevisning för att den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet skall kunna fastställas.

220. Förstainstansrätten finner emellertid, på grund av graden av trovärdighet i Verlucas uttalanden, att kraven på det erforderliga stödet i förevarande fall inte behöver ställas lika högt, vare sig med avseende på precision eller styrka, som hade behövts om dessa uttalanden inte varit särskilt trovärdiga. Förstainstansrätten finner därför att om det genom ett antal överensstämmande indicier hade varit möjligt att styrka att det avtal om marknadsuppdelning förelåg som Verluca uppgett och som anges i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet och att styrka vissa särskilda sidor av detta avtal, skulle Verlucas uttalanden, under dessa förhållanden, kunna vara tillräck-

liga för att ensamma utgöra stöd för andra sidor av det ifrågasatta beslutet ... . Försåvitt en handling inte uppenbart står i strid med Verlucas uttalanden avseende huruvida avtalet om marknadsuppdelning förelegat eller avseende dess huvudsakliga innehåll, är det tillräckligt att de utmärkande delarna i det avtal Verluca beskrivit stöds genom en annan handling för att denna skall vara av ett visst värde som ytterligare stöd för den sammanlagda bevisningen mot sökandena ... .”

35. I punkterna 222–331 prövade förstainstansrätten därefter den övriga bevisningen i kommissionens ifrågasatta beslut. Av särskild betydelse är förstainstansrättens bedömning i punkterna 294–302 av det uttalande som Becher gjort för Mannesmanns räkning.

36. Vad gäller den av klagandena i första instans ifrågasatta trovärdigheten i Bechers uttalande, på grund av att detta inte bygger på direkt kännedom om omständigheterna, angav förstainstansrätten i punkt 297 följande: ”När, såsom beträffande Mannesmann i förevarande mål, en person som inte har direkt kännedom om de relevanta omständigheterna avger ett uttalande i egenskap av företrädare för ett företag, varigenom denne medger att detta och andra företag varit delaktiga i en överträdelse, måste denne person med nödvändighet stödja sig på

upplysningar från detta företag och i synnerhet från anställda hos detta som har direkta kunskaper om de ifrågavarande förfarandena. ...”

37. I punkt 302 gjorde förstainstansrätten följande anmärkning beträffande Bechers uttalande: ”Det är riktigt att den omständigheten att Becher förnekat att grundreglerna haft en inomeuropeisk del i den meningen att de europeiska tillverkarna haft en ömsesidig förpliktelse att inte sälja varor på de andra tillverkarnas inrikesmarknader i viss mån försvagar hans uttalandes betydelse som bevisning till stöd för Verlucas uttalanden. Förstainstansrätten anger emellertid att Becher på ett otvetydigt sätt bekräftat att ett avtal om marknadsuppdelning förelegat mellan de europeiska och de japanska tillverkarna med avseende på OCTG-rör och projekttransportrör ... . Bechers uttalande utgör därför stöd för Verlucas uttalanden med avseende på denna del av överträdelsen och därmed med avseende på den omständigheten att de japanska sökandena varit parter i ett avtal om marknadsuppdelning enligt vilket de godtog att underlåta att sälja OCTG-standardrör och projekttransportrör på marknaderna inom gemenskapen. ...”

38. Förstainstansrätten gjorde sin bedömning av den bevisning som kommissionen anfört i det ifrågasatta beslutet på följande sätt:

”332. Av de flesta av de handlingar som utgör de återopade indicierna fram-

går inte tydligt vilka stålrör som avsågs med uppdelningen. Det framgår dock otvetydigt att OCTG-standardrör var en av dessa varor. Genom särskilda hänvisningar till dessa varor, i anteckningarna Strategisk bedömning och Bedömning av VAM-avtalet, i handlingen med fördelningstal och i Mannesmanns svar, och till OCTG-rör i allmänhet, utan ytterligare precisering i andra handlingar som kommissionen återopat, styrks Verlucas uttalanden på ett adekvat och tydligt sätt med avseende på den omständigheten att dessa varor avsågs i grundreglerna.

333. Beträffande projekttransportrör utgör endast ett bevis, nämligen Mannesmanns svar som upprättats av Becher, ett otvetydigt stöd för Verlucas påstående att det rättsstridiga avtalet även avsåg projekttransportrör. Med hänsyn till det synnerligen höga bevisvärdet hos detta svar, vilket är en omständighet som behandlats ovan i punkterna 294–302, anser förstainstansrätten att detta svar är tillräckligt för att styrka Verlucas uttalanden som redan i sig är mycket trovärdiga med avseende på dessa varor ....

334. Förstainstansrätten har i vart fall redan fastslagit att om det genom ett antal överensstämmande indicier som kommissionen åberopat är möjligt att styrka att det avtal om marknadsuppdelning förelegat som Verluca uppgett och som anges i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet, och att styrka vissa särskilda delar av detta avtal, skulle Verlucas uttalanden kunna räcka för att ensamma utgöra stöd för andra sidor av det ifrågasatta beslutet i enlighet med den regel som följer av domen i det ovan i punkt 66 nämnda cementmålet (punkt 1838), vilken åberopats av kommissionen ... Förstainstansrätten har emellertid redan ovan i punkterna 330 och 332 konstaterat att de indicier som kommissionen åberopat är tillräckliga för att styrka Verlucas uttalanden i flera avseenden, bland annat beträffande OCTG-standardrör.
335. Under dessa förhållanden finner förstainstansrätten att det är tydligt att Verluca uttryckt sig sanningsenligt i sina uttalanden och att dessa därför är tillräcklig bevisning för att fastställa att avtalet om marknadsuppdelning mellan medlemmarna i Europa–Japan-klubben inte endast omfattade OCTG-standardrör, vilket framgår av olika delar av bevisningen, utan även projekttransportrör. Det finns nämligen ingen anledning att anta att Verluca, som hade direkt kännedom om omständigheterna, skulle ha gjort oriktiga påståenden med avseende på transportrör när hans påståenden med avseende på att avtalet förelegat och att det tillämpats på OCTG-standardrör styrks genom annan bevisning.
336. Förstainstansrätten påpekar att även om de japanska sökandena hade kunnat sprida tvivel om vilka särskilda varor som omfattades av det avtal som anges i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet, vilket inte visats, och om det i beslutet i sin helhet framstått som om den angivna överträdelsen avsett ett särskilt slags varor och om bevisning förebringats till stöd för en sådan slutsats, hade den omständigheten att beslutet inte innehåller precisa och uttömmande uppgifter om alla de varor som omfattades av överträdelsen inte ensamt varit tillräcklig för att göra en ogiltigförklaring av nämnda beslut befogad (se analogt, i samband med ett yttrande avseende bristande motivering, domen i det ovan i punkt 203 nämnda målet Gruber+Weber mot kommissionen, punkt 214). Om förhållandena inte hade varit sådana hade ett företag kunnat undkomma sanktionsåtgärder trots att kommissionen styrkt att det begått en överträdelse, även om det inte styrkts vilka särskilda varor som avsågs i ett utbud av liknande varor som såldes av det ifrågavarande företaget.”

2. Klagandenas argument

a) Bechers uttalanden

39. De argument som klagandena har åberopat till stöd för sin grund att förstainstansrätten åsidosatte gemenskapsrätten genom sin slutsats att de japanska sökandena deltog i en överträdelse av artikel 81.1 EG vad gäller projekttransportrör kan delas in i tre grupper:

a) argument som riktas mot förstainstansrättens slutsats att Bechers uttalande utgör ett tillräckligt stöd för Verlucas uttalanden,

b) argument mot den omvända bevisbörda som följer av punkt 336 i det ifrågasatta beslutet (den så kallade Gruber+Weberpunkten), och

c) argument som riktas mot förstainstansrättens slutsats att Verlucas uttalanden skall anses trovärdiga.

40. Nedan kommer jag, i överensstämmelse med överklagandet, att behandla delgrunderna i denna ordningsföljd.

41. Vad gäller Bechers uttalande har klagandena för det första anfört att förstainstansrätten tillerkände detta ett omotiverat bevisvärde genom att fastställa att detta uttalande otvetydigt bekräftar ett avtal om marknadsuppdelning med avseende på projekttransportrör.

42. Förstainstansrätten borde framför allt ha tagit hänsyn till uppgiften att Bechers uttalande innehåller två reservationer: att han talar om händelser som skedde innan han blev verkställande direktör för Mannesmann och att hans redogörelse präglas av viss osäkerhet eller tvivel inför det som berättades för honom om de relevanta händelserna.⁸ Förstainstansrättens ställningstagande i artikel 297 i det ifrågasatta beslutet, att Bechers uttalande bygger på upplysningar från dennes företag och i synnerhet från anställda där med direkta kunskaper om de ifrågasatta omständigheterna, är i detta sammanhang rent spekulativt och utgör dessutom en felaktig bedömning av bevisvärdet.

8 — Det relevanta avsnittet i Bechers uttalande har följande lydelse i den engelska översättningen: "My only knowledge of the term 'Fundamentals' is in conjunction with past behaviour by European and Japanese manufacturers (i.e. before I became the Manager of MWE on 1.4.95). As far as I know and this is based on earlier reports on the 'Fundamentals' ..."

43. Den andra bristen är att förstainstansrätten betecknade Bechers uttalande som trovärdig bevisning, som kunde stödja Verlucas uttalande, trots att förstainstansrätten noterat att Becher felaktigt förnekat att grundreglerna haft en inomeuropeisk del.⁹

44. Så snart förstainstansrätten hade fastställt att det fanns viktiga innehållsmässiga brister i Bechers uttalande borde den inte längre ha kunnat välja ut sådana delar av uttalandet som kunde anföras till stöd för Verlucas uttalande.

45. I samband med detta har klagandena också hänvisat till att eftersom Bechers uttalande, eller delar av detta, inte kunde anföras som ett otvetydigt stöd för Verlucas uttalande (jämför det första argumentet ovan), vilket bekräftades av uppgifterna om fördelningstalen, borde uttalandet inte ha haft något bevisvärde för projektröror, eftersom fördelningstalen enbart avsåg OCTG-standardrör, vilket förstainstansrätten redan fastställt i punkt 278 i den överklagade domen.¹⁰

9 — Enligt klagandena är det relevanta avsnittet i Bechers uttalande följande: "In the Dalmine document submitted to me, the term 'Fundamentals' is used in conjunction with activities by seamless manufacturers in Europe. The term is incorrect as far as I know. ..."

10 — Det relevanta avsnittet i denna punkt har följande lydelse: "Förstainstansrätten anger härvid först och främst att handlingen med fördelningstal i motsats till vad kommissionen hävdar, endast avser sömlösa OCTG-rör och inte projektröror. ..."

46. Den tredje bristen ansågs vara att förstainstansrätten angav motstridiga och otillräckliga skäl för sin slutsats att detta uttalande kan styrka den påstådda överträdelsen vad gäller projektröror.

47. Förutom ovannämnda argument mot en sådan slutsats anses förstainstansrättens behandling i sig själv vara inkonsekvent, eftersom den i punkt 220 i det ifrågasatta beslutet (se punkt 34 ovan) hade som utgångspunkt att handlingar enbart kunde anföras som understödjande bevisning om de inte tydligt motsade Verlucas uttalanden om de väsentliga delarna i avtalet om marknadsuppdelning.

48. Vad gäller Bechers uttalande har förstainstansrätten ansett detta vara understödjande bevisning, trots uppgiften att uttalandet på en väsentlig punkt motsäger Verlucas påstående om att det skulle föreligga ett inomeuropeiskt avtal. Förstainstansrätten gav inte någon förklaring till denna betydande skillnad i hur olika handlingar och uttalanden värderats som bevismaterial.

b) Gruber+Weber-punkten

artikel 81.1 EG hävdats, utan huruvida kommissionen i det ifrågasatta beslutet lyckats bevisa en sådan överträdelse vad gäller en viss produkt, nämligen projektröror.

49. Resonemanget i punkt 336 i den överklagade domen (se punkt 38 ovan) leder till en otillåten omvänd bevisbörda.

50. Enligt resonemanget i ifrågavarande punkt kan kommissionen fastslå en överträdelse beträffande produkt X, även om den inte kan ge precisa och uttömmande uppgifter om en sådan överträdelse, om den redan har fastställt att det kritiserade företaget har gjort sig skyldigt till en överträdelse i samband med en rad jämförbara produkter. Genom att basera sin slutsats att kommissionen visat att det förelåg en överträdelse vad gäller projektröror på detta resonemang, tillämpade förstainstansrätten en omvänd bevisbörda.

52. I detta fall kan det dessutom inte fastställas att OCTG-standardrör och projektröror hör till en och samma produktkategori. Det handlar här om två helt olika produktgrupper, med olika tillämpningar och geografisk förekomst, som kommissionen i sitt beslut i målet Mannesmann mot Vallourec¹² med rätta betraktade som två olika produktmarknader.

c) Vallourecs uttalanden

51. Genom att använda sig av detta koncept tolkade förstainstansrätten emellertid sin egen rättspraxis från domen i målet Gruber+Weber mot kommissionen¹¹ på ett felaktigt sätt, genom att slå fast att resonemanget i den domen kunde tillämpas i det här aktuella målet, där frågan inte var huruvida en viss produkt tillhörde den grupp av produkter för vilka en överträdelse av

53. Den första grundens tredje delgrund riktas särskilt mot att förstainstansrätten i punkterna 219 och 220 i det ifrågasatta beslutet (se punkt 34 ovan) slog fast att det enbart på grundval av Verlucas uttalanden kunde fastställas att de förfaranden som de

11 — Dom av den 14 maj 1998 i mål T-310/94, Gruber+Weber mot kommissionen (REG 1998, s. II-1043), punkt 214.

12 — Kommissionens beslut av den 3 juni 1997 om att förklara en företagskoncentration förenlig med den gemensamma marknaden (Ärende nr IV/M.906-MANNESMAN/VALLOUREC) på grundval av rådets förordning (EEG) nr 4064/89 (EGT C 238, 1997, s. 15).

japanska tillverkarna beskylls för även skulle avse projekttransportrör.

överklagade domen) respektive tvetydigheter (särskilt i punkt 349 i den överklagade domen) i uttalandena.

54. För det första borde förstainstansrätten inte kunna hänvisa till punkt 1838 i den så kallade cementdomen.¹³ Till skillnad från i det målet — där det var fråga om bevisvärdet hos en handling som hade upprättats omedelbart efter det möte där protokollet lades fram — gjorde Verlucas sina uttalanden långt efter de händelser som de avser. Därför borde förstainstansrättens resonemang strida mot dess tidigare uppfattning, angiven i punkt 91 i domen i målet Enso-Gutzeit mot kommissionen,¹⁴ att ett uttalande från endast ett företag inte kan anses utgöra tillräcklig bevisning för andra företags delaktighet i den påstådda överträdelsen, om inte detta stöds av annan bevisning.

56. Med hjälp av en flexibel tolkning dolde emellertid förstainstansrätten den del i Verlucas uttalanden av den 18 december 1997, av vilken det skulle gå att sluta sig till att dennes uttalanden om att avtalen tillämpades på transportrör inte var korrekt.

57. Mot bakgrund av uppgiften att förstainstansrätten fastställt att Verlucas uppgifter på två punkter inte var trovärdiga, vore det märkligt att göra en annan bedömning av den tredje delgrunden, om vilken det redan råder berättigade tvivel. Detta gäller i ännu högre grad mot bakgrund av uppgiften att avtalet om marknadsuppdelning enligt handlingen med fördelningstal endast gällde OCTG-standardrör samt vittnesmålet från en anställd vid Salmine, Jachia, att det "underförstådda" avtalet endast gällde OCTG-standardrör.

55. Dessutom kan förstainstansrättens slutsats i punkt 220 (se punkt 34 ovan) om hur trovärdiga Verlucas uttalanden är ifrågasättas. Förstainstansrätten har i sin dom uttryckligen slagit fast att det finns felaktigheter (särskilt i punkterna 281–284 i den

58. På detta sätt har förstainstansrätten enligt klaganden på flera punkter gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning:

13 — Dom av den 15 mars 2000 i de förenade målen T-25/95, T-26/95, T-30/95–T-32/95, T-34/95–T-39/95, T-42/95–T-46/95, T-48/95, T-50/95–T-65/95, T-68/95–T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 och T-104/95, Cimenteries CBR m.fl. (REG 2000, s. II-491).

14 — Dom av den 14 maj 1998 i mål T-337/94, Enso-Gutzeit mot kommissionen (REG 1998, s. II-1571).

— För det första bedömde förstainstansrätten bevisvärdet av anteckningen om mötet med JF på ett felaktigt sätt.

- Den bortsåg från bevisvärdet hos handlingen med fördelningstal och Jachias uttalande om att det omtvistade avtalet inte avsåg projekttransportör. stöd för Verlucas uttalanden, har kommissionen inledningsvis påpekat att förstainstansrätten tidigare snarare undervärderat än övervärderat indicierna till stöd för Verlucas uttalande avseende projekttransportör i punkt 333 (se ovan punkt 38) i den överklagade domen.
- Motiveringen är otillräcklig och i sig själv motsägelsefull.
- Förstainstansrätten gjorde felaktigt en flexibel tolkning av Verlucas uttalande av den 18 december 1997. Härigenom vändes bevisbördan till nackdel för klaganden.

59. Avslutningsvis anser klaganden att förstainstansrätten gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning genom att anta att det, vad gäller projekttransportör, förelegat en överträdelse av artikel 81.1 EG, trots att förstainstansrätten utifrån tillgängliga bevis inte ens kunde avgöra när överträdelsen inleddes respektive upphörde.

61. Framför allt bortsåg förstainstansrätten från detta som stöd för Verlucas uttalanden i de fall där de olika deltagarna i kartellen medgett att de gjort sig skyldiga till de uppträdanden som de beskylls för — inklusive dem som avsåg projekttransportör. I samband med detta har kommissionen nämnt att Vallourec, Dalmine och Corus explicit eller implicit har bekräftat de uppgifter som anfördes i beslutet.

b) Argumenten vad avser Bechers uttalande

3. Kommissionens motargument

a) Inledande synpunkter

60. Vad gäller klagandens argument beträffande bevisvärdet i Bechers uttalande som

62. Kommissionen anser att klagandens tre argument till stöd för påståendet att förstainstansrätten tillmätte Bechers uttalande till stöd för Verlucas uttalanden om tillämpningen av avtalet om marknadsuppdelning och på projekttransportör ett omo-

tiverat bevisvärde är ett dåligt maskerat försök att påverka domstolens bedömning av omständigheterna i överklagandet. De skall därför inte tas upp till sakprövning.

som avges för ett företags räkning än till vad någon anställd vid företaget skulle kunna uppge, oavsett vilken erfarenhet eller åsikt som den anställde kan ha ...”.

63. Om argumenten trots detta skulle prövas i sak skall de underkännas som uppenbart ogrundade.

64. Det första argumentet visar en annan tolkning av det kvalificerande förbehållet ”såvitt jag vet” (i original: ”nach meiner Kenntnis”) än vad som kan anses befogat utifrån sammanhanget. Becher har i det aktuella fallet kommenterat en uppfattning om vissa omständigheter, i ett för honom förelagt dokument, som skilde sig från hans egen uppfattning. Något allmänt förbehåll avseende hans eget uttalandes trovärdighet står inte att finna i ordalydelsen.

65. Inte heller bör det faktum att Becher baserade sitt uttalande på uppgifter som han fått av anställda vid sitt företag – Mannesmann — vilka hade direkt kännedom om det påstådda förfarandet, kunna minska trovärdigheten. I samband med detta har kommissionen hänvisat till punkt 205 i den överklagade domen, där förstainstansrätten angav att den ”... fäster ... mer tilltro till svar

66. Kommissionen anser inte heller att det bör fästas någon vikt vid det andra argumentet. Trots att Becher i sitt uttalande dolde att avtalet om marknadsuppdelning även gällde mellan de europeiska deltagarna, är uttalandet synnerligen trovärdigt vad gäller projektransportrör. Denna del av uttalandet låg ju säkert inte i Mannesmanns, Bechers företags, intresse. Att ett uttalande inte är så självanklagande som det skulle kunna vara innebär inte att de medgivanden som faktiskt görs per definition inte är trovärdiga.

67. För övrigt är Bechers medgivande av att det förelåg ett avtal om marknadsuppdelning mellan de europeiska tillverkarna i sig inte oförenligt med handlingen med fördelningstal. Denna handling rör enbart avtal som slutits mellan de europeiska tillverkarna och de japanska tillverkarna. I handlingen sägs inget om inomeuropeiska avtal.

68. Det tredje argumentet är över huvud taget inte hållbart. För sitt påstående att

förstainstansrätten baserade sitt godtagande av Bechers uttalande till stöd för Verlucas uttalanden på ett otillräckligt och inbördes motsägelsefullt resonemang, har klaganden hänvisat till de – likaledes ohållbara – första och andra argumenten.

Denna meningsskiljaktighet om sakförhållandena faller utanför domstolens behörighet.

c) Argumenten om omvänd bevisbörd: Gruber+Weber-punkten

69. Klagandens påstående att OCTG-standardrör och projekttansportör inte hör till samma produktkategori i den mening som avses i domen i målet Gruber+Weber¹⁵ är ett sakargument. Det är helt och hållet upp till förstainstansrätten att undersöka och pröva detta. Därför skall detta argument inte tas upp till sakprövning.

70. För övrigt handlar det vid detta argument inte om en – otillåten – omvänd bevisbörd, som klaganden påstår, utan om en skillnad i hur klaganden och förstainstansrätten värderat bevisningen.

d) Argumenten beträffande Verlucas uttalanden

71. Kommissionen har hävdad att denna delgrund inte skall tas upp till sakprövning, eftersom den riktas mot punkt 220 i den överklagade domen, i vilken förstainstansrätten fastställde att om ”det genom ett antal överensstämmande indicier hade varit möjligt att styrka att det avtal om marknadsuppdelning förelåg som Verluca uppgett och som anges i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet och att styrka vissa särskilda sidor av detta avtal, skulle Verlucas uttalanden, under sådana förhållanden, kunna vara tillräckliga för att ensamma utgöra stöd för andra sidor av det ifrågasatta beslutet”.

72. Denna delgrund borde snarare ha riktats mot punkt 335 i domen där förstainstansrätten just vad gäller projekttansportör fastställde att ”... det är tydligt att Verluca uttryckt sig sanningsenligt i sina uttalanden och att dessa därför är tillräcklig bevisning för att fastställa att avtalet om marknadsuppdelning mellan medlemmarna i Europa-Japan-klubben inte endast omfattade OCTG-standardrör, vilket framgår av olika

15 — Se ovan fotnot 11.

delar av bevisningen, utan även projekttransportör ...”.

73. Eftersom klaganden således inte på ett tillräckligt exakt sätt kan ange den del mot vilken första grundens delgrund och de tillhörande argumenten framför allt riktar sig, bör den inte kunna tas upp till sakprövning.¹⁶

74. Om domstolen inte skulle följa kommissionens bedömning, anser kommissionen likafullt att denna delgrund och de argument som anförs däri inte skall tas upp till sakprövning.

75. Klagandens tillägg består av argument som ifrågasätter huruvida det är rättsligt försvarbart att förstainstansrättens avgörande i huvudsak baserades på Verlucas uttalanden och i andra hand stöder ståndpunkten att Verlucas uttalande i varje fall inte var tillräckligt trovärdigt för att kunna styrka att det förelegat en överträdelse av artikel 81.1 EG vad gäller projekttransportör.

76. Det första steget i denna strategi är dömt att misslyckas, eftersom tillämpligheten av

domstolens rättspraxis från domen i målet Enso-Gutzeit,¹⁷ som klagandena gjort gällande, beror just på bedömningen — i sak — av om det verkligen inte finns annan bevisning som styrker en persons uttalande.

77. Inte heller det andra steget kan *prima facie* tas upp till sakprövning, eftersom domstolen skulle vara tvungen att ompröva de sakförhållanden som förstainstansrätten bedömde vid talan i första instans. Detta gäller såväl värderingen av Jachias uttalande som det påstådda motsatsförhållandet mellan Verlucas uttalanden och Bechers uttalande samt för den påstådda inkonsekvensen mellan handlingen om marknadsuppdelning och Verlucas uttalanden.

78. Visserligen har klaganden hävdat att förstainstansrätten gjorde sig skyldig till inte mindre än fyra fall av felaktig rättstillämpning vid bedömningen av bevisvärdet av Verlucas uttalanden men har inte lyckats precisera de påstådda kränkningarna, annat än genom att bestrida förstainstansrättens iakttagelser om sakförhållandena.

79. I andra hand, om domstolen skulle anse att Sumitomos argument kan tas upp till sakprövning, har kommissionen hävdat att

16 — I detta sammanhang har kommissionen hänvisat till dom av den 17 april 1997 i mål C-138/95 P, Campo Ebro Industrial m.fl. mot rådet (REG 1997, s. I-2027), punkterna 60 och 61.

17 — Se ovan fotnot 14.

förstainstansrätten inte i något av de fem fall som klaganden angett bedömde uttalandenas eller handlingarnas bevisvärde på ett felaktigt sätt eller felaktigt anförde dem som bevisning.

marknader utanför Europa, medan Verluca framför allt intresserade sig för den europeiska marknaden, där tillverkarnas avtal om att dela upp marknaden mellan sig i praktiken inte fungerade.

80. För det första drog förstainstansrätten inte några felaktiga slutsatser av det motsatsförhållande som kan förefalla råda mellan Verlucas uttalanden och handlingen med fördelningstal:

— Trots att förstainstansrätten i punkt 278 i domen¹⁸ fastställde att handlingen med fördelningstal endast avser OCTG-rör, följer inte utan vidare att det inte är fråga om en överträdelse vad gäller projektransportrör.

— Trots att det verkar råda ett visst motsatsförhållande mellan handlingen med fördelningstal och Verlucas uttalanden vad gäller de sydamerikanska tillverkarnas inblandning, verkar det som om motsatsförhållandet framför allt är skenbart, eftersom handlingen med fördelningstal framför allt behandlade avtal om marknadsuppdelning med de sydamerikanska tillverkarna på

— I punkterna 283 och 284 i den överklagade domen drog förstainstansrätten därför rätt slutsats av detta skenbara motsatsförhållande genom att slå fast att detta inte på ett avgörande sätt minskade trovärdigheten i Verlucas uttalande.¹⁹

81. För det andra gjorde sig förstainstansrätten genom sin värdering av de uttalanden som gjordes inför allmänna åklagaren i Bergamo inte skyldig till felaktig rättstillämpning:

— Klagandens påstående att förstainstansrätten underlät att beakta Jachias utta-

19 — De relevanta delarna av punkterna 283 och 284 har följande lydelse:

"283. .... Det motsatsförhållande som angetts ovan i punkt 281 medför visserligen att bevisvärdet i handlingen med fördelningstal och, i en annan mån, i Verlucas uttalanden försvagas, men betydelsen av detta motsatsförhållande minskas starkt ... Även om de sydamerikanska tillverkarna godtog att fördelningstal skulle tillämpas på andra marknader än den europeiska måste det nämligen anses att förhandlingarna med dessa tillverkare huvudsakligen misslyckats ur europeisk synpunkt, varför Verlucas negativa bedömning av förhandlingsutgången motsvarar handlingen med fördelningstal på denna viktiga punkt.

284. Förstainstansrätten finner att det motsatsförhållande mellan Verlucas påståenden i ett av hans uttalanden och handlingen med fördelningstal som kommissionen angivit i skäl 86 i det ifrågasatta beslutet inte väsentligt minskar trovärdigheten av dessa två delar av bevisningen."

18 — Det relevanta avsnittet i punkt 278 har följande lydelse: "Förstainstansrätten anger härvid ... att handlingen med fördelningstal ... endast avser sömlösa OCTG-rör och inte transportrör."

lande kommer sig av att klaganden inte delar förstainstansrättens värdering av bevisningen, trots att den inte närmare preciserat vad den påstådda kränkningen består i. Detta är i sig tillräckligt för att tydligt finna att detta argument inte kan tas upp till sakprövning respektive att det är ogrundat.

- Dessutom förklarade klaganden redan i sin talan i första instans att Jachias uttalande saknade relevans, med tanke på att det inte hänvisas till detta uttalande i kommissionens beslut.
- Uttalandet från Biasizzo kunde förstainstansrätten beakta, eftersom denne hade direkt kännedom om materialet, var ansvarig för den relevanta avdelningen hos Dalmine samt hade kännedom om mutorna till Agips arbetstagare, ansågs vara ett trovärdigt vittne (jämför punkterna 311 och 312 i den överklagade domen).
- Verluca bekräftade i sitt svar på den första fråga som ställdes till honom i december 1997 än en gång sin tidigare ståndpunkt.
- I sin kommentar om den anteckning som gjordes med anledning av mötet med JF 1994 redogjorde han för att det inom Europa–Japan-klubbens allmänna struktur förelåg ett fördelningstal för internationella anbudsinfordringar för standardprodukter, det vill säga OCTG-standardrör.
- Detta bevisar emellertid inte att det inte förelåg någon överträdelse vad gäller projekttransportrör. En handling som utgör ett indicium på att en form av överträdelse föreligger kan inte visa att en annan form av överträdelse inte föreligger.
- Om Verlucas uttalande hade tolkats på ett felaktigt sätt i beslutet, skulle Vallourec dessutom ha inkommit med en begäran om att uttalandet skulle ha ogiltigförklarats, i den del som avsåg projekttransportrör.

82. För det tredje undergrävs inte trovärdigheten i Verlucas uttalanden om projekttransportrör av hans kommentar om anteckningen med anledning av mötet med JF:

83. För det fjärde har förstainstansrätten i kommissionens fall varken valt att hellre fria än fälla eller tillämpat omvänd bevisbörda:

- Den förklarande kommentar som förstainstansrätten — efter vad som påståtts felaktigt — lämnade i punkt 217 i den överklagade domen preciserades inte närmare.²⁰ Förstainstansrätten bekräftade endast de ovedersägliga sakförhållandena att detta avsnitt i Verlucas uttalande avsåg protokollet om samtal med JF, ett protokoll som uteslutande avsåg OCTG-standardrör. Av detta följer att det relevanta avsnittet i Verlucas uttalande också inskränker sig till denna produkt.

- Påståendet att förstainstansrätten i denna del tillämpade omvänd bevisbörda genom att värdera Verlucas uttalanden annorlunda än vad klagandena gör är inget annat än ett till rättsfråga maskerat försök att förmå domstolen att ompröva sakförhållandena.

20 — Punkt 217 har följande lydelse: "I handlingen Kontroll hos Vallourec anges att fördelningstalen skulle tillämpas 'endast på standardvaror', vilket innebar att transportrör inte påverkades, eftersom de inte var standardvaror. Förstainstansrätten finner det väsentligt att med avseende på Sumitomos argument utifrån denna hänvisning ange att Verluca genom detta påstående svarade på en fråga rörande handlingen Protokoll från samtal med JF. Det framgår av detta protokoll att det endast avser OCTG-rör och inte transportrör, vilket kan antas betyda att Verlucas förklaringar endast avsåg OCTG-rör."

84. För det femte har kommissionen hävdat att det faktum att Verlucas uttalanden var vaga beträffande när överträdelsen upphörde inte är ett argument mot trovärdigheten i dennes uttalanden. Mot bakgrund av detta drog förstainstansrätten i punkt 349 i den överklagade domen²¹ rätt slutsats av bristen på precisering, nämligen att hans uttalande inte var tillräckligt tydligt på denna punkt och inte i sig var tillräckligt. Om det dessutom slås fast att en överträdelse som avser projekttransportrör har fastställts och att denna förelegat inom ramen för Europa-Japan-klubben, bestäms överträdelsen vad gäller denna produkt av den period som denna sammanslutning varit aktiv. Mot bakgrund av detta anser kommissionen att motiveringen i den överklagade domen inte kan bestridas.

4. Bedömning

a) Inledande synpunkter

85. Av de ovan i punkt 38 i detta förslag till avgörande återgivna punkterna 333–336 i den överklagade domen framgår att förstainstansrätten fann att klaganden var

21 — Det relevanta avsnittet i punkt 349 har följande lydelse: "Även om det inte föreligger några tvivel om sanningshalten i Verlucas angivelse av den tid under vilken överträdelsen pågick, följer det nämligen av den omständigheten att hans uppgift om när denna upphörde är vag att hans uttalande inte ensamt är tillräckligt för att styrka när överträdelsen upphörde."

delaktig i en överträdelse av artikel 81.1 EG vad gäller projekttransportrör. Detta grundas på tre olika skäl:

— Verlucas uttalanden, som i sig bör anses utgöra tillräcklig bevisning (punkterna 334 och 335).

— Verlucas uttalanden stöder under alla omständigheter det svar som Becher lämnade för Mannesmanns räkning (punkt 333).

— Bristen på närmare preciserad bevisning beträffande en viss produkt, nämligen projekttransportrör, påverkar inte fastställandet av att det förelegat en överträdelse vad gäller denna produkt, om tillräcklig bevisning anförs beträffande den produktkategori som produkten ingår i (Gruber+Weber-punkten, punkt 336).

86. Jag kommer att behandla de olika delgrunderna i denna ordningsföljd.

87. De delgrunder som framför allt riktar sig mot Verlucas och Bechers uttalanden har det

gemensamt att de med argument som försöker visa att dessa inte är trovärdiga, eller i alla fall mindre trovärdiga än vad förstainstansrätten har bedömt dem vara, försöker bestrida det bevisvärde som förstainstansrätten har fäst vid uttalandena.

88. Vid närmare betraktande har klaganden genom en alternativ analys av Verlucas och Bechers uttalanden försökt visa att förstainstansrätten drog felaktiga slutsatser och genom en felaktig bedömning av bevisvärdet gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning.

89. För att de av klaganden anförda argumenten skall komma till sin rätt är det därför nödvändigt att noggrant återge dessa, vilket framgår av punkterna 39–59 ovan.

90. Till detta kommer en annan mer principiell invändning. Om domstolen tillät denna strategi, skulle domstolen i överklagandet behöva överpröva delar av bedömningen och bevisvärderingen avseende sakförhållandena. Enligt artikel 225 EG jämte artikel 58 i domstolens stadga är en sådan omprövning uttryckligen förbjuden i ett överklagande.

91. Därför skall grunder och argument som riktas mot det bevisvärde som förstainstansrätten tillerkände bevisningen betraktas kritiskt för att undvika att de blir till en förtäckt grund för att förmå domstolen till en omprövning av sakförhållandena.

92. Endast om och i den utsträckning de argument som bygger på sakförhållandena och bevisningen som klaganden anför till stöd för sin grund är av en sådan natur att de kan väcka betydande tvivel om huruvida förstainstansrättens värdering är korrekt, kan dessa tas upp till sakprövning och bedömas på nytt.

93. Utifrån detta kriterium, som kan härledas från domstolens rättspraxis,²² kommer jag att bedöma om denna grundens olika delgrunder kan tas upp till sakprövning.

b) Verlucas uttalanden

94. Dessa delgrunder riktar sig mot förstainstansrättens värdering av bevisvärdet

i Verlucas uttalande, såsom detta beskrivs i punkterna 219 och 220 i den överklagade domen.²³

95. Jag delar inte kommissionens åsikt att klaganden hade varit tvungen att rikta sina invändningar mot punkt 335 i den överklagade domen och att grunden i sin helhet därför inte kan vinna bifall, eftersom förstainstansrättens fastställande i denna punkt upprätthålls i vilket fall som helst.

96. I punkterna 219 och 220 definierade förstainstansrätten emellertid den premiss på grundval av vilken förstainstansrätten, efter att ha prövat övrig bevisning, kunde fastställa att Verlucas uttalanden räckte för att fastställa att det förelegat en överträdelse av artikel 81.1 EG vad gäller projektransportör.

97. Det är denna premiss — att Verlucas uttalanden är så trovärdiga att det räcker med kompletterande bevisning för att bevisa själva överträdelsen och därmed också en överträdelse vad gäller en viss produkt även om det inte finns någon kompletterande bevisning om detta — mot vilken denna delgrund riktar sig. Om premissen inte skulle

22 — Se bland annat dom av den 7 januari 2004 i de förenade målen C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P och C-219/00 P, Aalborg Portland m.fl. mot kommissionen (REG 2004, s. I-135), punkterna 48–51, och av den 6 januari 2004 i de förenade målen C-2/01 P och C-3/01 P, BAI och kommissionen mot Bayer (REG 2004, s. I-26), punkterna 47 och 48.

23 — Se ovan punkt 34.

visa sig hålla fallen basen, inte bara för slutsatserna i punkt 335, utan eventuellt också för slutsatserna i punkterna 333 och 336.

98. De olika argument som klaganden har anfört mot ovannämnda premiss anser jag vara argument som dels är ogrundade, dels inte kan tas upp till sakprövning.

99. Argumentet att förstainstansrätten på ett felaktigt sätt har tolkat och tillämpat den "regel" som föreskrivs i punkt 1838 i cementdomen²⁴ anser jag också vara ogrundat.

100. Enligt denna "regel" kan kommissionen anföra bevisning för att fastställa att det skett en överträdelse av artikel 81.1 EG, såvida bevisvärdet är höjt ovan varje form av tvivel och bevisningen själv otvetydigt styrker att det föreligger en medveten överträdelse.

101. Det är i princip upp till förstainstansrätten att pröva och avgöra en handlings eller ett uttalandes bevisvärde.

102. Av den ovannämnda regeln i punkt 1838 i den anförda domen följer inte att denna endast skulle gälla uttalanden och handlingar som görs respektive sammanställs direkt efter de händelser som de avser. Det viktiga är att det inte råder någon tvetydighet, det vill säga att bevisvärdet står utom allt rimligt tvivel.

103. Klagandens försök att, utifrån det faktum att Verlucas uttalande gjordes efter det att det medvetna uppträdandet förelåg, anföra argumentet att uttalandena inte uppfyllde den standard som anges i cementdomen, betraktar jag som ett sakargument, vilket därför inte kan tas upp till sakprövning.

104. Om man utgår från att Verlucas uttalanden kunde anses trovärdiga skulle förstainstansrätten i enlighet med domen i målet Enso-Gutzeit²⁵ kunnat slå fast att Verlucas uttalanden var tillräckliga som bevis för överträdelsen, såvida de stöds av annan bevisning, och att det, rent hypotetiskt, räckte med dessa uttalanden för att komma fram till slutsatsen att det förelåg en överträdelse vad gäller en specifik produkt.

24 — Se ovan fotnot 13.

25 — Se ovan fotnot 14.

105. Jag anser att de argument som klaganden använt för att försöka visa att förstainstansrätten felaktigt fann Verlucas uttalanden trovärdiga, vad gäller projektrörsportrör, inte kan tas upp till sakprövning. Detta gäller de argument som klaganden anfört utifrån förstainstansrättens värdering av de påstådda inkonsekvenserna mellan Verlucas uttalanden och handlingen med fördelningstal, att Jachias uttalanden inte beaktades samt det påstådda motsatsförhållandet mellan Verlucas uttalanden och Bechers uttalande.

106. Vid närmare påseende styrker inte något av de sakargument som klaganden har anfört antagandet att förstainstansrätten skulle ha begått sådana fel vid prövningen av de relevanta uttalandena och den skriftliga bevisningen att den därmed skulle ha gjort sig skyldig till en felaktig bedömning av bevisvärdena.

107. Genom sin värdering av de relevanta uttalandena bestrider klaganden det bevisvärde som förstainstansrätten fann att uttalandena har. Att utifrån skillnaden mellan klagandens värdering och den värdering som förstainstansrätten gjort dra slutsatsen att förstainstansrätten skulle ha värderat bevismaterialet på ett felaktigt sätt, är ett försök att få till stånd en prövning av sakförhållandena i andra instans, vilket skulle leda till att dessa argument kunde tas upp till sakprövning.

108. Som jag redogjort för i punkterna 90–93 ovan skulle ett sådant förfarande strida mot regeln om att ett överklagande måste inskränkas till en prövning av rättstillämpningen.

109. Jag anser inte heller att argumentet att förstainstansrätten i punkt 217 i den överklagade domen lämnade en tillåten kommentar till Verlucas uttalande, och på så sätt skapade en omvänd bevisbörda, kan tas upp till sakprövning.

110. Även här ställer klaganden sin värdering mot förstainstansrättens värdering och kopplar därefter denna till att det skulle röra sig om omvänd bevisbörda, för att på så sätt förmå domstolen att ompröva sakförhållandena. Ett sådant tillägg²⁶ anser jag inte kan tas upp till sakprövning.

111. Dessutom kan jag inte se varför fastställandet av sakförhållandena i punkt 217 i den överklagade domen, att "Verluca svarade på en fråga rörande handlingen Protokoll från samtal med JF", skulle innebära en omvänd bevisbörda. Detsamma gäller konstaterandet att samtalet med JF uteslutande avsåg OCTG-rör och den härtill kopplade slutsatsen att Verlucas förklaringar endast

26 — Se domen i målet Aalborg Portland (ovan fotnot 22), punkt 132.

avsåg denna produkt. Om konstaterandet och slutsatsen styrker trovärdigheten i Verlucas uttalande är detta endast en följd av förstainstansrättens bedömning av sakförhållandena, vilka inte kan bestridas i överklagandet.

112. Även den femte delgrunden kan behandlas kortfattat. Även om den skulle kunna tas upp till sakprövning är den under alla omständigheter uppenbart ogrundad.

113. Att förstainstansrätten i punkt 349 fastställde att Verlucas uttalande inte är tillräckligt exakt beträffande när överträdelsen upphörde, påverkar inte uttalandets trovärdighet med avseende på vad överträdelsen omfattar, såsom fastställdes tidigare i domen och styrkts genom annan bevisning.

114. Konsekvenserna av att Verlucas uttalande är vagt beträffande tidpunkten, det vill säga att det inte ger något stöd för att fastställa en tidpunkt för när överträdelsen upphörde, anser jag dessutom vara obestridliga.

c) Bechers uttalanden

115. De argument som klaganden har anfört mot trovärdigheten i Bechers uttalanden och, i och med detta, mot förstainstansrättens värdering av uttalandena som bevisning för att styrka Verlucas uttalanden, anser jag vara argument som dels inte kan tas upp till sakprövning, dels är ogrundade.

116. Det första argumentet, att förstainstansrätten genom att inte ta hänsyn till de två reservationer som Becher gjort i sitt uttalande, gjorde en felaktig bedömning av uttalandets bevisvärde, anser jag vara ogrundat.

117. Att Becher inte hade någon direkt kännedom om den omtvistade överträdelsen och förbehållet "nach meiner Kenntnis" blir begripligt när Becher genast hänvisar till källorna till sin kunskap, nämligen de tidigare rapporter som han hade kännedom om när han ombads kommentera en handling som förelades honom. Detta förbehåll, som begränsas till det specifika sammanhanget i den relevanta delen av hans uttalande, kan inte uppfattas som ett allmänt förbehåll avseende uttalandet.

118. Påståendet att Bechers uttalande baseras på information som han har fått från anställda vid det företag där han var direktör undergräver inte heller trovärdigheten i denna information. Som förstainstansrätten konstaterade i punkt 205 i den överklagade domen, vilken hänvisar till tidigare rättspraxis,²⁷ är ett svar som avges för ett företags räkning trovärdigare än svar från någon anställd vid företaget.

119. Det finns inte heller något spekulativt över förstainstansrättens fastställande i punkt 297 att en person som inte har någon direkt kännedom om de relevanta omständigheterna avger ett uttalande i egenskap av företrädare för ett företag, varigenom denne medger att detta och andra företag varit delaktiga i en överträdelse, med nödvändighet måste stödja sig på upplysningar från detta företag och i synnerhet från anställda hos detsamma som har direkta kunskaper om de ifrågavarande förfarandena. Med tanke på de stora rättsliga och ekonomiska risker ett sådant uttalande kan få, skulle det vara oerhört riskabelt att göra ett sådant uttalande utan att förfoga över informationen i fråga.

120. Detta argument – oavsett huruvida det kan tas upp till sakprövning – påverkar inte heller det bevisvärde som förstainstansrätten fäste vid Bechers uttalande.

121. Genom det andra argumentet har klaganden ännu en gång gett sin version av trovärdigheten och därmed bevisvärdet av Bechers uttalande, vilken skiljer sig från förstainstansrättens version. Av detta framgår enligt klaganden att förstainstansrätten bedömde bevisvärdet på ett felaktigt sätt.

122. Här har jag svårt att se något annat än ett maskerat försök att förmå domstolen att som andra instans ompröva sakförhållandena. Med stöd av vad som angetts i punkterna 91–93 ovan, skall detta argument därför inte tas upp till sakprövning.²⁸

123. Dessutom påpekar jag att den innehållsmässiga kritik som förstainstansrätten utsätts för i och med detta argument, även om det *prima facie* skulle hålla, är helt otillräckligt för att börja skapa misstankar om att förstainstansrätten begick ett väsentligt fel i sin bedömning av bevisvärdet av Bechers uttalande. Detta gäller såväl för de följder som förstainstansrätten kopplade till det påstådda motsatsförhållandet mellan Bechers uttalande och handlingen med fördelningstal som för förstainstansrättens resonemang avseende de följder som döljandet av den inomeuropeiska aspekten av överträdelserna får för trovärdigheten i de andra delarna av uttalandet.

27 — Dom av den 20 mars 2002 i mål T-23/99, LRAF mot kommissionen (REG 2002, s. II-1705), punkt 45.

28 — Generaladvokaten Tizzano förde ett liknande resonemang i sitt förslag till avgörande i det ovan i fotnot 22 nämnda målet kommissionen mot Bayer, punkt 36.

124. Vad gäller det tredje argumentet har, som stöd för påståendet att förstainstansrättens slutsatser enligt vilka Bechers uttalande, som kan styrka Verlucas uttalanden vad gäller projekttransportrör, baseras på en inbördes motsägelsefull och ofullständig motivering, hänvisats till detsamma som har anförts till stöd för det första och andra argumentet.

slutsatsen i punkt 333 i den överklagade domen, nämligen att Verlucas uttalande att överträdelsen även avsåg projekttransportrör var trovärdigt, skall godtas.

d) Gruber+Weber-punkten

125. Eftersom det här handlar om påståenden om sakförhållanden som nu framförts på nytt med hänvisning till brister i motiveringen, skall dessa uppenbarligen inte tas upp till sakprövning.

129. Den första grundens tredje delgrund riktas mot det resonemang som förstainstansrätten förde i analogi med punkt 214 i domen i målet Gruber+Weber²⁹ för att komma fram till att beslutet inte behövde ogiltigförklaras även om sökandena i det målet i första instans lyckades sprida tvivel om vilka specifika produkter som avsågs i det i beslutet bestraffade avtalet.

126. Detsamma gäller för det kompletterande påståendet att förstainstansrätten felaktigt fäste ett annat bevisvärde vid Bechers uttalande än vad förstainstansrätten själv i punkt 220 i den överklagade domen ansåg var tillåtet.

130. Av det sätt som inledningen av denna punkt är formulerad på –"Förstainstansrätten påpekar att ..., vilket inte visats, ..." – framgår det att det är fråga om en onödig hypotetisk övervägning, som inte tillför något till de slutsatser som förstainstansrätten drog i de föregående punkterna 333–335.

127. Härmed ifrågasätts återigen förstainstansrättens värdering av Bechers erkännande av en inomeuropeisk aspekt som bevis för trovärdigheten i de andra delarna i hans uttalande.

131. Eftersom jag anser att de två första delgrunderna, som rör slutsatserna i punk-

128. Min slutsats är att talan inte kan vinna bifall heller på denna delgrund och att

29 — Se ovan fotnot 11.

terna 335 respektive 333, inte kan vinna bifall, saknar den tredje delgrunden, som rör punkt 336, verkan, det vill säga att även om den skulle vinna bifall, kan den inte kan förändra något i domslutet i det överklagade avgörandet.

tre månader, blivit alltför långt. Närmare bestämt är den tid på två år mellan avslutande av det skriftliga förfarandet och beslutet om att inleda det muntliga förfarandet och den tid på 16 månader mellan avslutandet av det muntliga förfarandet och meddelandet av dom oproportionerligt lång.

132. Enligt rättspraxis kan sådana (del)grunder som riktas mot icke rättsligt bindande delar inte vinna bifall.³⁰

133. Därför anser jag att första grundens tredje delgrund är verkningslös och skall lämnas utan prövning.

135. Därmed åsidosatte förstainstansrätten artikel 6.1 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (nedan kallad EKMR).

C — Den andra grunden: Det orimligt långvariga förfarandet

1. Klagandens argument

134. Enligt klaganden har förfarandet vid förstainstansrätten, som pågått i fyra år och

136. Jämfört med domen i målet Baustahlgewebe,³¹ där domstolen fastställde att en handläggningstid på fem år och sex månader i första instans innebar en kränkning av den i artikel 6.1 EKMR angivna principen om rättegång inom skäligen tid, är ifrågavarande mål, med åtta berörda företag, vilka har lämnat in sju överklaganden och använder sammanlagt tre rättegångsspråk, något enklare än målet Baustahlgewebe eftersom detta mål rörde elva överklaganden.

30 — Ur den efter hand omfattande rättspraxisen hänvisar jag till domstolens dom av den 18 mars 1993 i mål C-35/92 P, parlamentet mot Frederiksen (REG 1993, s. I-991), punkt 31, av den 16 september 1997 i mål C-362/95 P, Blackspur mot rådet och kommissionen (REG 1997, s. I-4775), punkterna 18–23, och domstolens beslut av den 13 september 2001 i mål C-467/00 P, CP mot ECB (REG 2001, s. I-6041), punkterna 34–36.

31 — Dom av den 17 december 1998 i mål C-185/95 P, Baustahlgewebe mot kommissionen (REG 1998, s. I-8417), punkterna 26–49.

137. Under alla omständigheter måste tidsperioden på två år mellan avslutandet av det skriftliga förfarandet i ifrågavarande mål och inledandet av det muntliga förfarandet anses orimligt lång, i synnerhet mot bakgrund av uppgiften att det endast tog två månader att organisera förfarandet.

138. Även jämfört med genomsnittstiden för förfaranden vid förstainstansrätten som rör likartade kategorier mål, har behandlingen av de ifrågavarande målen tagit orimligt lång tid.³²

139. Klagandebolaget har hävdat att det har lidit finansiell skada av det långvariga förfarandet i form av extra räntekostnader på grund av att betalningen av böterna har skjutits upp samt extra kostnader för den nödvändiga bankgarantin. De ekonomiska skadorna uppgår enligt klagandens beräkningar till 827 332 euro.

140. Dessutom anser klaganden att det i enlighet med domstolens nedsättning av böterna är lämpligt med ett skadestånd på 175 000 euro.

32 — Sökanden har här hänvisat till de uppgifter som står att finna i Årsrapporten 2003 om verksamheten vid Europeiska gemenskapernas domstol och förstainstansrätt, bilaga 12.

2. Kommissionens argument

141. Kommissionen har påpekat att domstolen vid utövandet av sina befogenheter kan minska ett bötesbelopp för att ge en rimlig gottgörelse vid kränkningar av principen om en oberoende domstolsprövning inom skälig tid.

142. I det hypotetiska fallet att domstolen helt skulle stryka det fastställda bötesbeloppet, finns det dock ingen grund för att minska den skada som klaganden kan ha lidit. Eftersom ett överklagande aldrig kan fungera som skadeståndstalan, måste klaganden i detta fall väcka talan på grundval av artikel 235 EG. Dessutom påpekar kommissionen att det i det hypotetiska fallet skulle vara olämpligt att göra kommissionen skadeståndsskyldig, med tanke på att kommissionen inte kan klandras för det långvariga förfarandet vid förstainstansrätten.

143. Dessutom var förfarandet inte orimligt långvarigt sett till omständigheterna – antalet parter, interventionen av tillsynsmyndigheten EVA, antalet rättegångsspråk samt omfattningen och komplexiteten i det ärende som låg till grund för det ifrågasatta beslutet. Inte heller var förfarandet orimligt långvarigt

jämfört med genomsnittslängden för likartade förfaranden vid förstainstansrätten under den relevanta perioden, det vill säga perioden år 2000–2004.

i denna dom påstås framgå att domstolen verkligen tog hänsyn till den skada som sökanden i målet lidit på grund av ökade räntekostnader.

144. Kommissionen har dessutom bestritt påståendet att klaganden har lidit ekonomisk skada av det påstått orimligt långvariga förfarandet:

- Klaganden borde inte ha räknat med avkastning från det bötesbelopp som klaganden förfogade över under förfarandets gång.
- Klaganden borde ha vidtagit nödvändiga åtgärder för att så långt som möjligt begränsa sina kostnader i samband med det ålagda bötesbeloppet.

145. Avslutningsvis är klagandens kompletterande krav på 175 000 euro som en rimlig gottgörelse för kränkningen av principen om rättegång inom skälig tid baserat på en felaktig tolkning av de relevanta avsnitten i domen i målet Baustahlgewebe. Av punkt 31

3. Bedömning

146. I domen i målet Baustahlgewebe tog domstolen upp följande kriterier för att fastställa att förfarandet i första instans hade varit orimligt långvarigt:³³

- rättegångens totala längd,
- längdens betydelse för de berörda parterna,
- antalet fall av talan och antalet rättegångsspråk,
- hur omfattande dokumentationen var och hur svåra och komplicerade sakhållandena och rättsfrågorna var,

33 — Punkterna 28–45 (se ovan fotnot 31).

— eventuella åtgärder från sökandenas eller myndigheternas sida som har bidragit till att förfarandet tagit extra lång tid,

längd inte på något sätt påverkat kontinuiteten vid klagandens företag, men företagets finansiella intressen kan ändå påverkas i betydande utsträckning. Att det råder skilda uppfattningar mellan klaganden och kommissionen om omfattningen av kostnaderna för det långvariga förfarandet, påverkar inte det konstaterandet.

— tidsperioden mellan avslutandet av det skriftliga förfarandet och beslutet om att övergå till muntlig förhandling,

— eventuella åtgärder för processledning och bevisupptagning, och

149. Antalet överklaganden (sju) är betydligt färre än i målet Baustahlgewebe (elva). Antalet rättegångspråk är detsamma (tre).

— tiden mellan avslutandet av det muntliga förfarandet och meddelandet av dom.

150. Det är svårt att jämföra sakförhållandenas och rättsfrågornas komplexitet samt hur omfattande bakgrundsdokumentationen är. Efter att ha studerat domarna i första instans är jag trots detta benägen att anse att sakförhållandena och rättsfrågorna i ifrågasvarande mål har en något större komplexitet än i målet Baustahlgewebe.

147. Jämfört med målet Baustahlgewebe har det aktuella förfarandet tagit betydligt kortare tid, nämligen fyra år och tre månader mot fem år och sex månader.

148. Vad gäller betydelsen för de berörda parterna skiljer sig situationen inte nämnvärt från den som gällde i domen i målet Baustahlgewebe. Visserligen har förfarandets

151. Nästan alla sakförhållanden som låg till grund för kommissionens beslut bestreds under förfarandet i första instans. Det var därför nödvändigt att undersöka sakförhållandena och värdera de uttalanden som gjorts om sakförhållandena för att bedöma deras bevisvärde.

152. Vidare utmärks förfarandena av en mängd komplicerade rättsfrågor, särskilt tillsynsmyndigheten EVA:s inblandning och statusen för gemenskapens, och i synnerhet Förenade kungarikets, off-shore-marknader. Visserligen var inte alla rättsfrågor nya, men att besvara dem i det konkreta sammanhanget krävde en grundlig föranalys.

153. Handlingarna från förfarandet i första instans saknar uppgifter om att klagandena har vidtagit eller av förstainstansrätten begärt åtgärder som skulle ha kunnat bidra till det långvariga förfarandet.

154. Det gick två år mellan avslutandet av det skriftliga förfarandet den 1 februari 2001 och inledandet av det muntliga förfarandet den 4 februari 2003.

155. Domstolen vidtog den 18 juni 2002, den 11 juli 2002 och den 31 juli 2002 processledningsåtgärder.

156. Det gick nästan femton och en halv månad mellan avslutandet av det muntliga förfarandet den 21 mars 2003 och meddelandet av dom den 8 juli 2004.

157. Av ovanstående följer att vad gäller förstainstansrättens arbetsbelastning var ifrågavarande förfarande i stort sett likvärdigt med den grupp av mål där målet Baustahl-gewebe ingick. Den totala längden på förfarandet i första instans för ovannämnda grupp av mål var emellertid avsevärt kortare, nämligen ett år och tre månader.

158. Jag anser att det faktum att det efter avslutandet av det skriftliga förfarandet tog två år innan det muntliga förfarandet formellt inleddes inte har någon avgörande betydelse. Analysen av de omfattande rättegångshandlingarna och bakgrundsdokumentationen samt sammanfattningen av dessa i en omfattande rapport – 135 sidor – som det var nödvändigt att översätta från förstainstansrättens arbetsspråk till de tre rättegångsspråken, förde naturligtvis med sig att de relevanta förberedelserna och inledandet av arbetet måste göras långt innan beslutet om att inleda det muntliga förfarandet kunde fattas.

159. Även de olika åtgärder som domstolen från och med mitten av juni 2002 vidtog för att organisera rättegången förutsätter en föranalys av – delar av – rättegångshandlingarna.

160. Tidsperioden på nästan sexton månader mellan den muntliga förhandlingen och meddelandet av dom är långt men jag tvekar att kalla det orimligt långvarigt, med tanke på att förhandlingarna tog två och en halv dag i anspråk och med tanke på själva domen, vars längd och uppbyggnad speglar hur komplexa sakförhållandena i de ifrågasvarande målen var.

161. Till detta kommer ännu en omständighet som kommissionen visserligen antytt men som kräver en mer inträngande analys.

162. Under den period då de aktuella förfarandena anhängiggjordes vid förstainstansrätten — åren 2000–2004 — nästan fördubblades förstainstansrättens arbetsbelastning i termer av antalet anhängiggjorda mål, från 520 till 1 012 mål. Denna ökning visar att under den aktuella perioden översteg efterfrågan på rättskipning klart den tillgängliga kapaciteten.

163. Allteftersom en domstols arbetsbelastning växer ökar genomsnittslängden för varje förfarande. Detta är även tydligt i förstainstansrättens statistik. Genomsnittslängden för den grupp förfaranden, till vilka konkurrens mål hör, har mellan åren 2001

och 2005 successivt ökat från omkring 30 månader till omkring 35 månader.³⁴

164. Detta fenomen, att den genomsnittliga behandlingstiden ökar för mål vid en domstol vars arbetsbelastning överskrider dess kapacitet, leder till den så kallade väntrumseffekten. Denna märks framför allt efter avslutandet av det skriftliga förfarandet och efter avslutandet av det muntliga förfarandet. Vid dessa tidpunkter måste domstolen först slutföra de tidigare målen, före det muntliga förfarandet, respektive slutföra en dom, innan den kan påbörja behandlingen av de följande målen. Mot bakgrund av detta är uppgiften att behandlingen av de aktuella målen tog betydligt kortare tid i anspråk än målet Baustahlgewebe³⁵ ett tecken på hur flitig förstainstansrätten har varit.

165. Mot bakgrund av detta är en period på fyra år och tre månader för ifrågasvarande omfattande och komplicerade mål inte orimligt lång tid.

34 — Jag har inte tittat på år 2002 eftersom statistiken för detta år i hög grad kännetecknades av de mycket omfattande cementmålen (se ovan fotnot 13). Behandlingen av dessa mål tog i genomsnitt fem år. De resulterade i en dom på 1 265 sidor.

35 — Se ovan fotnot 31.

166. Därför är min slutsats att denna grund skall underkännas.

167. Dessutom konstaterar jag att om efterfrågan på rättskipning från en gemenskapsdomstol överstiger domstolens strukturella kapacitet och interna åtgärder för att öka produktiviteten inte längre är möjliga – utan att bryta mot de kvalitetskrav som domstolens utlåtanden måste uppfylla – är det upp till fördragsförfattarna att se till att villkoren för att EG-domstolen som gemenskapsinstitution skall kunna fullgöra sina åligganden i enlighet med artikel 220 EG uppfylls.

168. Att fördragsförfattarna erkänner sitt ansvar bekräftas genom Nicefördraget,³⁶ i vilket olika ordningar avseende förstainstansrätten har införts för att öka dess kapacitet så att den kan möta den ökade efterfrågan på rättskipning. Jag tänker här särskilt på den genom artikel 224 EG öppnade möjligheten att utse fler än en domare per medlemsstat och den i artikel 225a föreskrivna befogenheten för rådet att upprätta särskilda domstolar med uppgift att i första instans pröva och avgöra vissa grupper av ärenden på särskilda områden.

36 – EGT C 80, 2001, s. 1.

VI — Överklagandet från Nippon Steel

A — Den första grunden: Förstainstansrätten har gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning genom att ställa felaktiga krav på bevisning, eftersom klaganden har visat att kommissionens påstående är oförenligt med klagandens kommersiella intressen och därför irrationellt

1. De relevanta delarna av den överklagade domen

169. Denna grund avser punkterna 173–188 i den överklagade domen, där förstainstansrätten redogjorde för vilka principer för bevisbörda och bevisstandard förstainstansrätten använde sig av vid sin bedömning av de japanska tillverkarnas argument.

170. Vad gäller de rättsliga standarder som skall tillämpas på den bevisning som skall läggas fram för att fastställa en överträdelse av artikel 81.1 EG slog förstainstansrätten i punkterna 179 och 180 fast följande:

”179. Såsom de japanska sökandena med fog har erinrat om måste kommissionen förebbringa exakt och överensstämmande bevisning till stöd för att överträdelsen ägt rum (se, för ett motsvarande synsätt, domen i det ovan i punkt 57 nämnda målet CRAM och Rheinzink mot kommissionen, punkt 20, domen i det ovan i punkt 56 nämnda målet

Pappersmassa II, punkt 127, domen i det ovan i punkt 57 nämnda målet SIV m.fl. mot kommissionen, punkterna 193–195, 198–202, 205–210, 220–232, 249–250 och 322–328, och domen i det ovan i punkt 57 nämnda målet Volkswagen mot kommissionen, punkterna 43 och 72).”³⁷

”180. Det är emellertid viktigt att betona att varje del av den bevisning som kommissionen företett inte nödvändigtvis måste motsvara dessa kriterier med avseende på varje del av överträdelsen. Det är tillräckligt att en samlad bedömning av alla de indicier som institutionen åberopat motsvarar detta krav (se, för ett motsvarande synsätt, domen i det ovan i punkt 61 nämnda målet PVC II, punkterna 768–778 och, särskilt, punkt 777, vilken i det relevanta hänseendet efter överklagande bekräftats av domstolen i dom av den 15 oktober 2002 i de förenade målen C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P–C-252/99 P och C-254/99 P, Limburgse Vinylmaatschappij m.fl. mot kommissionen (REG 2002, s. I-8375), punkterna 513–523.”

171. Vidare hänför grunden sig till de väsentliga delar som enligt förstainstansrätten måste bevisas för att kunna fastställa en överträdelse av artikel 81.1 EG. I samband med detta hänvisar klaganden till följande utdrag ur punkterna 181–185 i den överklagade domen:

”181. ... det ... följer av själva texten i artikel 81.1 EG att oberoende av deras inverkan är avtal mellan företag förbjudna om de har ett konkurrensbegränsande syfte ...”

”185. ... en överträdelse föreligger oavsett om det avtal med konkurrensbegränsande syfte som kommissionen påtalat i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet slöts i de japanska sökandenas ekonomiska intresse, försåvitt det på grundval av den skriftliga bevisningen i kommissionens handlingar i ärendet styrkts att de verkligen slöt detta avtal.”

³⁷ — Domstolens dom av den 29 mars 1984 i de förenade målen 29/83 och 30/83, Compagnie royale asturienne des mines och Rheinzink mot kommissionen (REG 1984, s. 1679), av den 31 mars 1993 i de förenade målen C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 och C-125/85–129/85, Ahlström Osakeyhtiö m.fl. mot kommissionen, ”Pappersmassa II” (REG 1993, s. I-1307, s. I-1445; svensk specialutgåva, volym 14, s. I-111), punkt 127, och förstainstansrättens dom av den 10 mars 1992 i de förenade målen T-68/89, T-77/89 och T-78/89, SIV m.fl. mot kommissionen (REG 1992, s. II-1403; svensk specialutgåva, volym 12, s. II-333), och av den 6 juli 2000 i mål T-62/98, Volkswagen mot kommissionen (REG 2000, s. II-2707).

2. Klagandens argument

172. Klaganden har hävdats att förstainstansrätten har gjort sig skyldig till felaktig

rättstillämpning genom att inte dra rätt slutsatser från uppgiften att de japanska tillverkarna inte hade något ekonomiskt intresse av att begå den påstådda överträdelsen. Närmare bestämt skulle den felaktiga rättstillämpningen bestå i att förstainstansrätten inte anpassade den rättsnorm som måste uppfyllas av bevisning för att fastställa en överträdelse av artikel 81.1 EG till den uppenbara avsaknaden av ekonomiskt intresse. Förstainstansrätten ansåg felaktigt att frånvaron av ekonomiskt intresse inte hade någon betydelse, om det – på grundval av kommissionens bevisning — kunde fastställas att det omtvistade avtalet verkligen hade slutits.

173. Klaganden anser däremot följande:

1) Det faktum att klaganden saknade ekonomiska motiv för att sluta det ifrågasatta avtalet borde ha inneburit att mer övertygande bevisning än vanligt borde ha krävts för att visa att det förelåg ett avtal.

2) Frånvaron av ekonomiska motiv borde ha påverkat slutsatsen att med stöd av kommissionens tvetydiga bevisning anse att det förelåg ett avtal. Under alla omständigheter borde det vid en annan

förklaring till klagandens kritiserade marknadsuppträdande inte av ifrågavarande bevisning ha gått att härleda en överträdelse av artikel 81.1 EG.

3) Frånvaron av ekonomiska motiv borde ha medfört att de uttalanden som gjorts för ett annat i kartellen påstått inblandat företags räkning, för att stödja kommissionens påståenden, inte skulle ha tillåtits. En sådan bevisning borde endast ha varit tillåten om alla grundläggande delar av avtalet (deltagare, varaktighet, de berörda produkterna och överträdelsens natur) redan hade fastställts på grundval av oberoende, från uttalandena skild, bevisning. I samband med detta har klaganden hänvisat till punkt 91 i domen i målet Enso-Gutzeit.³⁸

3. Kommissionens argument

174. Kommissionen anser att denna grund inte kan tas upp till sakprövning och att den under alla omständigheter skall anses ogrundad.

³⁸ — Se ovan fotnot 14.

175. Kommissionen har huvudsakligen anfört två argument till stöd för att grunden inte kan tas upp till sakprövning:

- 1) Grunden kan inte vinna bifall utan en närmare bedömning av förstainstansrättens faktiska värdering av tydligheten och bevisvärdet i de till förstainstansrätten avgivna och förelagda uttalandena, protokollen och övriga handlingar. (Detta argument talar enligt kommissionen även för att den andra och tredje grunden inte kan tas upp till sakprövning).

- 2) Grunden utvidgar räckvidden för överklagandet utanför de inom ramen för behandlingen i första instans anförda grunderna, eftersom klaganden har anfört sina argument beträffande avsaknaden av kommersiella intressen vid export av OCTG-rör och projektransportrör till Europa helt skilt från bedömningen av bevisvärdet i den bevisning som kommissionen har anfört.

176. Kommissionen anser att grunden är ogrundad av följande skäl:

1. Klagandens argument riktar sig mot följderna av, och mer generell, mot relevans

sen av de berörda företagens kommersiella intressen för att fastställa att en överträdelse har förelegat. I punkt 184 i den överklagade domen har förstainstansrätten, i överensstämmelse med gällande rättspraxis,³⁹ klargjort att avtal som har ett konkurrensbegränsande syfte, vilka uttryckligen förbjuds genom artikel 81.1 EG, inte kan rättfärdigas på grundval av en bedömning av det ekonomiska sammanhanget, om avtalets konkurrensbegränsande syfte obestriddligen styrkts genom den skriftliga bevisningen.⁴⁰

2. Med tanke på att klagandens påstående att den inte skulle ha haft några kommersiella intressen i samband med det omtvistade avtalet har bestritts i första instans, kunde förstainstansrätten, ställd inför den stora mängden direkta bevis för klagandens hemliga uppträdande, nöja sig med en prövning av denna bevisning och på grundval av detta fastställa att förbudet i artikel 81.1 EG åsidosatts.

³⁹ — I samband med detta har kommissionen dessutom hänvisat till domen i målet Aalborg Portland (punkterna 55–57, ovan fotnot 22).

⁴⁰ — Punkt 184 i den överklagade domen har följande lydelse: "Vad avser det särskilda fallet med avtal som, i likhet med det som påtalats av kommissionen i förevarande mål, avser att inrikesmarknaden skall skyddas, fastslog förstainstansrätten i det ovan i punkt 66 nämnda cementmålet (punkterna 1085–1088) att sådana avtal dels i sig har ett konkurrensbegränsande syfte och att de tillhör en kategori avtal som är uttryckligen förbjudna enligt artikel 81.1 EG, dels att detta syfte, vilket i nämnda mål obestriddligen styrkts genom den skriftliga bevisningen, inte kunde anses befogat efter en bedömning av det ekonomiska sammanhang där det konkurrensbegränsande uppträdandet ägde rum."

3. De argument som klaganden härlett från domen i målet Enso-Gutzeit är felaktiga vad gäller uttalandenas tillåtlighet som övertygande bevisning. Det målet handlade inte om bevisningens tillåtlighet utan om bevisningens trovärdighet inom ramen för tillämpningen av principen om fri bevisvärdering.⁴¹

4. Bedömning

177. Kommissionens argument för att denna grund inte kan tas upp till sakprövning är inte övertygande. Frågan huruvida förstainstansrätten använde rätt måttstock för att pröva den bevisning som anförts för att styrka den ifrågasatta överträdelsen är principiellt sett i allra högsta grad en rättsfråga.

178. Dessutom kunde det sätt på vilket klaganden har lagt fram och underbyggt denna grund, nämligen genom argument för att förstainstansrättens faktiska bedömning av den förelagda bevisningen, ge intryck av att den i första hand syftade till att domstolen skulle ompröva detta material i överklagandet. Jag anser inte att det av praktiska skäl följer att det skulle vara fråga om en grund som inte tas upp till sakprövning.

179. Jag övertygas inte heller av argumentet att klaganden har utvidgat räckvidden för de av klaganden i första instans anförda grunderna genom att hävda att förstainstansrätten vid sin värdering av bevisningen skulle ha varit tvungen att väga in att klaganden inte skulle ha haft några kommersiella intressen av att sluta det ifrågasatta avtalet. Visserligen hade klaganden lagt fram detta argument separat i första instans, men just vid tillämpningen av principen om fri bevisvärdering skall sådana kontextuella delar i princip beaktas.

180. Vid bedömningen av denna grund begränsar jag mig till frågan huruvida den påstådda avsaknaden av kommersiella intressen vid den av kommissionen fastställda överträdelsen av artikel 81.1 EG borde ha varit anledning för förstainstansrätten att göra en annan värdering av bevisningen än den värdering som gjordes i den överklagade domen.

181. I detta sammanhang är det nödvändigt att pröva om det resonemang är korrekt som förstainstansrätten förde i punkterna 179–188 i den överklagade domen, enligt vilket kommissionen i beslutet först gjorde en bedömning av den bevisning som kommissionen anført och först i andra hand av huruvida det påstådda avtalets existens gick att förlika med den situation som förelåg på de relevanta marknaderna.

⁴¹ — I samband med detta har kommissionen hänvisat till Vesterdorfs förslag till avgörande till förstainstansrättens dom av den 24 oktober 1991 i mål T-1/89, Rhône-Poulenc S. A. mot kommissionen (REG 1991, s. II-867), avdelning E, punkt 2 i förslaget till avgörande.

182. Jag anser att förstainstansrättens tillvägagångssätt är tydligt och att det mot bakgrund av gällande rättspraxis inte kan klandras.

183. I punkt 179 började förstainstansrätten med att erinra om den från rättspraxis⁴² härledda principen att kommissionen skall förebringa en exakt och överensstämmande bevisning för att överträdelsen har ägt rum. Därefter underströk förstainstansrätten i punkt 180, på nytt genom att hänvisa till rättspraxis,⁴³ att det är tillräckligt att en samlad bedömning av alla de indicier som kommissionen åberopat motsvarar detta krav. I punkt 181 avslutade förstainstansrätten den första delen av sitt resonemang med att erinra om den rättspraxis,⁴⁴ som följer av lydelsen i artikel 81.1 EG om att avtal mellan företag, oaktat följderna härav, är förbjudna när syftet är att snedvrida konkurrensen. I detta fall har kommissionen i första hand baserat sig på avtalets konkurrensbegränsande syfte, vars existens och räckvidd den försökt visa med hjälp av omfattande skriftlig bevisning.

184. Förstainstansrätten konstaterade på grundval av den första delen av sitt resone-

mang i punkt 182 att denna omständighet kan vara av stor betydelse med avseende på den första delgrunden, i vilken det i grund och botten hävdas att den överträdelse som avses i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet inte har haft några konkurrensbegränsande följder.

185. Den andra delen av förstainstansrättens resonemang inleddes med att fastställa att klagandenas argument att det ifrågasatt avtalet inte haft några följder för konkurrensförhållandena, även om detta skulle anses välgrundat, i princip inte ensamt kan medföra att det ifrågasatta beslutet skall ogiltigförklaras (punkt 183).⁴⁵

186. Närmare bestämt slog förstainstansrätten, för avtal som det ifrågasatt, som avser att den nationella marknaden skall skyddas, i cementmålet fast att sådana avtal dels i sig har ett konkurrensbegränsande syfte och att de tillhör en kategori avtal som är uttryckligen förbjuden enligt artikel 81.1 EG, dels att detta syfte, vilket i nämnda mål obestridligen styrkts genom den skriftliga

42 — Se ovan fotnot 37.

43 — Se återgivandet av punkt 180 i den överklagade domen i punkt 170 i detta förslag till avgörande.

44 — Se bland annat domen av den 8 juli 1999 i mål C-49/92 P, kommissionen mot Anic Participazioni (REG 1999, s. I-4125), punkt 123.

45 — För att styrka detta påstående hänvisar rätten till domstolens dom av den 11 januari 1990 i mål C-277/87, Sandoz prodotti farmaceutici mot kommissionen (REG 1990, s. I-45), och förstainstansrättens dom av den 6 april 1995 i mål T-143/89, Ferriere Nord mot kommissionen (REG 1995, s. II-917), punkt 30.

bevisningen, inte kunde anses befogat efter en bedömning av det ekonomiska sammanhang där det konkurrensbegränsande uppträdanget ägde rum (punkt 184).

187. Därför är det för frågan huruvida det förelåg en överträdelse irrelevant om klagandena inte hade kommersiellt intresse av att sluta ifrågavarande avtal, om det av kommissionens bevisning styrks att klagandena verkligen slöt detta avtal (punkt 185).

188. I detta fall är argumentet att omständigheter förelegat som kastar ett annat ljus över de omständigheter som kommissionen styrkt och varigenom en annan trolig förklaring skulle kunna ges irrelevant. Den rättspraxis som ligger till grund för detta argument hänför sig till det förhållandet att kommissionen endast stöder sig på de ifrågavarande företagens uppträdanget på marknaden när den fastställer att en överträdelse föreligger⁴⁶ (punkt 186).

189. I det ifrågavarande målet har kommissionen emellertid åberopat skriftlig bevisning

till stöd för att ett konkurrensbegränsande avtal förelegat. Därför kan den rättspraxis som klaganden åberopat inte vara relevant annat än om kommissionen, på grundval av den skiftliga bevisning som den åberopat, inte kunnat styrka att överträdelsen förelegat. I så fall räcker det inte att lägga fram ett möjligt alternativ till kommissionens ställningstagande, utan klaganden måste visa att den åberopade bevisningen är otillräcklig för att fastslå att överträdelsen förelegat (punkt 187).

190. Detta resonemang från förstainstansrättens sida är helt i linje med gällande rättspraxis från förstainstansrätten och domstolen. Klagandens påstående att det måste ställas högre beviskrav om det finns en trolig förklaring till det påstådda uppträdanget, nämligen avsaknaden av kommersiellt intresse, skulle medföra att det skulle bli nödvändigt att kraftigt skärpa denna rättspraxis.

191. Det finns det enligt mig ingen anledning att göra. Precis som domstolen slagit fast i domen i målet Aalborg Portland,⁴⁷ punkterna 55–57, är bevisläget i konkurrensområden ofta ovanligt svårt, eftersom parterna är medvetna om att det konkurrensbegränsande uppträdanget är förbjudet och om de

46 — Här hänvisade förstainstansrätten särskilt till domen av den 20 april 1999 i de förenade målen T-305/94–T-307/94, T-313/94–T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 och T-335/94, Limburgse Vinylmaatschappij m.fl. mot kommissionen, kallad "PVC II-domen", (REG 1999, s. II-931), punkterna 727–728.

47 — Se ovan fotnot 22.

böter som de riskerar. Därför måste förekomsten av ett konkurrensbegränsande uppträdande eller avtal i de flesta fall härledas ur ett antal sammanträffanden och indicier som när de beaktas tillsammans, och när annan hållbar förklaring saknas, kan utgöra bevis för att en överträdelse av konkurrensreglerna har förelegat.

192. Om, som i det ifrågavarande fallet, kommissionen lyckas samla ihop omfattande skriftlig bevisning för att styrka den överträdelse som den påstår har förelegat, är det naturligt att rätten i första hand prövar denna bevisning. Endast om denna bevisning verkar vara otillräcklig för att styrka den påstådda överträdelsen är det nödvändigt att pröva huruvida överträdelsens existens kan anses framgå av sammanträffanden och indicier som hänger samman med uppträdandet på marknaden.

193. Klagandena har illustrerat sitt påstående med en metafor som hämtats från rättspraxis från House of Lords.⁴⁸ Om man observerar ett stort brunt djur i Regent's Park är det troligare att det rör sig om en fårhund än om ett lejon. För att hävda att det verkligen rör sig om ett lejon krävs särskild bevisning.

194. Denna metafor är inte adekvat i detta fall, eftersom det här inte rör sig om en bedömning av två sannolikheter, där den ena i det givna sammanhanget är sannolikare än den andra, utan om att utifrån en samlad bevisning fastslå en viss sannolikhet.

195. Om denna bevisning anses tillräcklig för att styrka att den påstådda överträdelsen har förelegat, uppfyller detta kravet på övertygande bevisning.

196. Med andra ord, om en fågel på grundval av sina kännetecken kan fastslås vara en and, är det – även om det saknas vatten i området – en and och ingen kråka.

197. Härav följer att jag anser att klagandenas första grund skall underkännas.

48 — Secretary of State for the Home Department/Rehman [2001] UKHL47, bilaga D.4, punkt 5 (Lord Hoffman).

B — Den andra grunden: Förstainstansrätten har gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning genom att ställa felaktiga krav på bevisning, eftersom bevishandlingarna är tvetydiga, och klaganden har gett en rimlig förklaring till förfarandet i fråga

förstainstansrätten har gått till väga på rätt sätt vid sin bedömning av frågan huruvida kommissionen har lagt fram tillräckligt övertygande bevisning för att det skulle ha förelegat en överträdelse; enligt gällande rättspraxis får förstainstansrätten genomföra sin bedömning på det sätt som skett.

C — Den tredje grunden: Förstainstansrätten har gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning genom att ställa felaktiga krav på bevisning med avseende på i vilken omfattning det är nödvändigt att styrka de omtvistade uttalanden som är kommissionens huvudsakliga bevisning, vilka är orimliga, mycket tvetydiga och motsägs av annan bevisning

201. Med dessa två grunder försöker klaganden från förstainstansrättens bedömning av det faktiska bevisvärdet av de åberopade bevishandlingarna induktivt härleda att förstainstansrätten ställde för låga beviskrav vid sin bedömning.

198. Jag avstår från att återge klagandenas argument till stöd för dessa två grunder.

199. Båda grunderna går ut på att klaganden inleder med att påstå att förstainstansrätten har haft en felaktig – för låg – standard vid sin bedömning av den bevisningen i form av uttalanden och handlingar som kommissionen har åberopat för att styrka den överträdelse som målet handlar om.

202. Jag anser att detta försök att förmå domstolen att göra en omprövning av förstainstansrättens värdering av de faktiska omständigheterna inte kan vinna bifall eftersom ramarna för det till bedömning av rättsfrågor begränsade överklagandet därigenom överskrids.

200. Vid bedömningen av den första grunden ovan har jag redan slagit fast att

203. Jag anser därför att dessa två grunder inte skall tas upp till sakprövning.

D — *Den fjärde grunden: Förstainstansrätten har gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning genom att ange motstridiga och icke ändamålsenliga skäl för slutsatsen att Bechers uttalande av den 21 april 1997 styrker de uttalanden som gjorts av Verluca, med avseende på det påstådda åsidosättandet vad gäller projektransportrör*

1. Klagandens argument

204. Klaganden har hänvisat till punkt 220 i den överklagade domen i vilken förstainstansrätten slog fast att "... [f]ör såvitt en handling inte uppenbart står i strid med Verlucas uttalanden avseende huruvida avtalet om marknadsuppdelning förelegat eller avseende dess huvudsakliga innehåll, är det tillräckligt att de utmärkande delarna i det avtal Verluca beskrivit stöds genom en annan handling för att denna skall vara av ett visst värde som ytterligare stöd för den sammanlagda bevisningen mot sökandena ..."

205. Vid sin bedömning av betydelsen av Bechers uttalande som stöd för Verlucas uttalande beskylls förstainstansrätten för att ha avvikit från den standard som anges i punkt 220 i den överklagade domen. Genom att påstå att det inte förelåg något avtal om marknadsuppdelning mellan de europeiska tillverkarna motsäger Becher på en mycket väsentlig punkt Verlucas uttalanden. Förstainstansrätten erkände dessutom tydligt detta genom att i punkt 302 finna att motsägelsen minskar trovärdigheten i Bechers uttalande. Trots detta kom

förstainstansrätten ändå fram till att dennes uttalande styrker Verlucas uttalande avseende tillämpligheten av avtalet om marknadsuppdelning vad gäller projektransportrör.

206. I princip godtog förstainstansrätten således motsägelsefull bevisning i Bechers fall, fastän den, i enlighet med sin egen norm, bortsåg från lika motsägelsefulla uttalanden eftersom dessa återfanns i skriftliga handlingar. Därmed gjorde förstainstansrätten en godtycklig åtskillnad mellan uttalandena och den bevisning som finns i de olika skriftliga handlingarna.

207. Genom denna godtyckliga åtskillnad gjorde förstainstansrätten sig skyldig till felaktig rättstillämpning vid bedömningen av bevisvärdet i Bechers uttalande. Uttalandet kan inte heller användas för att styrka föreliggandet av ett avtal om marknadsuppdelning vad gäller projektransportrör.

2. Kommissionens argument

208. Kommissionen anser att ifrågakvarande grund inte kan tas upp till sakprövning,

eftersom den, genom att den riktas mot endast en av förstainstansrättens tre separata slutsatser (punkterna 333, 334, 335 och 336) i vilka den omtvistade överträdelsen även avsåg projekttransportrör, inte kan vinna bifall.

209. I andra hand har kommissionen hävdat att grunden är ogrundad, eftersom förstainstansrätten i allra högsta grad kan göra en åtskillnad mellan i efterhand avgivna uttalanden om överträdelser som är föremål för undersökning och skriftliga handlingar som upprättats vid tidpunkten för överträdelsen.

210. Handlingar som upprättades under den tid som överträdelsen förelåg, och innan undersökningen inleddes, har i regel samma bevisvärde beträffande alla ämnen som behandlas däri. I detta skede är det mindre troligt att innehållet i handlingarna påverkas av taktiska överväganden med avseende på undersökningen. Om innehållet i sådana handlingar klart motsäger i efterhand avgivna uttalanden ger detta upphov till starka tvivel om uttalandets trovärdighet. I ett sådant fall går det inte att fastställa att det rör sig om ett konsekvent bevis.

211. Det är annorlunda med uttalanden som avges under tiden en undersökning pågår. I dessa kan vissa faktiska omständigheter erkännas, och andra förnekas, eftersom de berörda parterna känner till kommissionens undersökning och kan förmoda att denna redan har kännedom om de faktiska omstän-

digheterna. De faktiska omständigheter som erkänns i ett sådant uttalande, och som även går emot den berörda parten, har ett synnerligen starkt bevisvärde.

212. Klagandens påstående handlar om att domstolen ombuds fastställa att ett uttalande som går emot den som avgett uttalandet inte kan tillmätas något som helst bevisvärde, eftersom det är ofullständigt eller försvagas av ett delvis nekande. Ett sådant påstående är oförenligt med förstainstansrättens uppfattning i punkterna 211 och 297 i den överklagade domen att uttalanden som går emot den som avgett dem i princip måste anses utgöra särskilt trovärdig bevisning.

3. Bedömning

213. Av formuleringarna i första meningen i punkt 334⁴⁹ i den överklagade domen, "Förstainstansrätten har i vart fall redan fastslagit att om ..., skulle Verlucas uttalanden kunna räcka för att ensamma utgöra stöd för andra sidor av det ifrågasatta beslutet", följer att den slutsats som angavs i punkt 333, som bygger på Bechers uttalanden som stöd för Verlucas uttalanden vad

49 — Fullständigt återgiven i punkt 38 i ifrågasatt förslag till avgörande.

gäller projekttransportör, har en sekundär betydelse jämfört med de slutsatser i punkterna 334 och 335 enligt vilka Verlucas uttalanden i sig själva är tillräckliga för att bevisa att den omtvistade överträdelsen omfattade dessa produkter.

214. Med tanke på att klagandens grunder inte uttryckligen riktas mot slutsatserna i punkterna 334 och 335 går det att fastställa att denna grund, även om den skulle vinna bifall, inte kan medföra att den överklagade domen upphävs och således kan lämnas utan behandling som varande verkningslös.⁵⁰

215. Jag behöver därför inte gå närmare in på denna grund.

216. I princip har klaganden beskyllt förstainstansrätten för att ha använt sig av två måttstockar genom att fästa större avseende vid i skriftliga handlingar avfattad bevisning som motsäger Verlucas uttalanden än uttalanden som delvis avviker från Verlucas uttalanden.

217. Jag håller med kommissionen om att uttalanden som avges på ett företags vägnar under tiden en undersökning pågår, och efter det att en överträdelse redan har ägt rum, inte kan tillmätas samma bevisvärde som skriftliga handlingar som upprättades när överträdelsen pågick och innan undersökningen inleddes.

218. Det ligger nära till hands att förmoda att den som avger sådana uttalanden försöker dölja det som den tror kan döljas. Därför är uttalandena ofta ofullständiga och verkar ibland dölja något. Om uttalanden innehåller uppgifter som går emot den som avger uttalandet kan uttalandena enligt förstainstansrätten i punkterna 211 och 297 i den överklagade domen emellertid direkt anses trovärdiga.

219. Detta är *a fortiori* fallet när det ämne om vilket olika uttalanden skiljer sig åt är klart skilt från det ämne eller de ämnen där uttalandena styrker eller förstärker varandra.

220. I detta fall skiljer sig Bechers och Verlucas uttalanden åt när det gäller omfattningen av överträdelsens geografiska tillämpningsområde, medan de överensstämmer med varandra vad gäller omfattningen av överträdelsens materiella tillämpningsområde.

50 — Se vidare i den rättspraxis som anförs i fotnot 30.

221. Genom att Becher med sitt uttalande bekräftade att hans företag deltog i ett avtal om marknadsuppdelning som även avsåg projekttransportrör, och således förde fram uppgifter som ytterligare gick emot hans företag, kan detta också utgöra tillräckliga skäl för förstainstansrätten att anse att uttalandet är trovärdigt i den utsträckning det rör detta projekt.

222. Min slutsats är således att även klagandens fjärde grund, även om den inte kan sägas vara verkningslös, under alla omständigheter är ogrundad.

VII — Kostnaderna

223. Av föregående följer att jag anser att överklagandena från Sumitomo och Nippon Steel helt skall ogillas.

224. Eftersom kommissionen har yrkat att klagandena skall ersätta rättegångskostnaderna, skall de enligt artikel 122 första stycket i domstolens rättegångsregler förpliktas att ersätta kostnaderna.

VIII — Förslag till avgörande

225. Av ovan anförda skäl förslår jag att domstolen skall

A. i mål C-403/04 P:

1. ogilla överklagandet, och
2. förplikta klaganden att ersätta rättegångskostnaderna,

B. i mål C-405/04 P:

1. ogilla överklagandet, och
2. förplikta klaganden att ersätta rättegångskostnaderna.